2/6
SEP 20 1941

VIENYBĖ

LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY

New York Public Library 470 Fifth Ave.

Visų Vienybiečių dėmesiui: lapkričio 23 d. Brookl[yn] šaukiamas visų Vienybės atstovų, korespondentų, rėmėjų ir bend[ra]rbių suvažiavimas. Suvažiavime visi dalyvaukime. Išreiškim mintis tarpraščio reikalu.

LV METAI 38 N. PENKTADIENIS, 1941 M. RUGSĖJO (SEPTEMBER) 19, BROOKLYN, NEW YORK. KAINA 5 CENTAI

DABAR

Petras Rokuiža
Eilės vis retėja
Nelaimingieji
Tai "žemėlapis"

JUOZAS TYSLIAVA

Praėjusį antradienį aš dalyvavau Petro Rokuižos laidotuvėse.

Tai jau antras iš eilės žymus Baltimorės lietuvis, pasitraukė iš gyvųjų tarpo.

Dar visai neseniai Baltimorės lietuviai palydėjo Simą Leonavičių, dabar jie apraudojo Petrą Rokuižą.

Kaip vienas, taip ir kitas, žymūs vietos verslininkai ir uolūs veikėjai.

Prieš pat mirtį, būdamas ligoninėje, Petras prašydavo artimuosius atvežti jam Vienybę. Jis skaitė ją iki pat mirties.

Ilsėkis ramiai, brangus tautieti.

* * *

Senųjų Amerikos lietuvių eilės vis labiau retėja.

Miršta senieji laikraščių skaitytojai.

Kas bus tada, kai senoji karta užmerks savo akis?

Amerikos lietuvių laikraščių leidėjai ir redaktoriai turėtų apie taip pagalvoti.

Vietoj vieno mirusio skaitytojo, reikia gauti keletą naujų. Reikia ieškoti skaitytojų tarp jaunimo, tarp Amerikoje gimusių ir augusių žmonių.

Senas Baltimorės lietuvių kolonijos veteranas, V. Abromaitis, atvykęs į šią šalį dviems metais prieš Vienybės laikraščio įkūrimą, būdingai išsireiškė:

"Vienybė turi šaukti į vienybę jaunuosius lietuvius."

* * *

Netrukus Amerikos lietuvių laikraščiai pradės skelbti į Rusiją ištremtųjų Lietuvos žmonių sąrašą.

Ką sakys mūsų bolševikai, radę savo brolių vardus tų nelaimingųjų sąraše?

Netrukus Amerikos lietuviai patirs dar liūdnesnių, dar skaudesnių žinių.

Ką sakys mūsų bolševikai, Stalino saulės garbintojai, patyrę, kad jų tėvo, motinos, brolio, ar sesers jau nėra tarp gyvųjų?

Kaip jie jausis, sužinoję, kad jų artimuosius nužudė Stalino budeliai?

Vargše, lietuvių tauta.

Vargiai, ar kada nors jai teko tokia karti likimo taurė.

Nenuostabu, jeigu mes linkime to paties galo vieniems ir kitiems: bolševikams ir naciams.

* * *

Jau kelintas kartas Amerikos spaudoje rašoma apie "didžiąją" Lietuvą.

Vienas Amerikos žurnalas įdėjo "būsimosios" Europos žemėlapį.

Juokas ima, pasižiūrėjus į tą žemėlapį.

Lietuvos sienos pietuose eina Pripetės upe, rytuose — Dniepro upe, o žiemiuose siekia net estų žemę....

Tame "naujame" Europos žemėlapyje nėra nei Latvijos, nei Estijos.

Bet juokingiausia —Vysla teka ten, kur pirma tekėjo Nemunas o Lietuvos upių tėvas jau Dauguvos vaga slenka...

Tokia to keisto žemėlapio autorių geografinė nuovoka.

Kiek tai liečia politinę to žemėlapio prasmę tai mes— atviri:

Mums užteks ir mažos, etnografinės, Lietuvos!

LIŪDNA PALECKIO IR SĖBRŲ KELIONĖ IŠ LIETUVOS

Bolševikai nenorėjo lietuviškų komisarų įsileisti. Nušautas Glovackis. Būk sušaudyta ir Nėris.

KAUNAS. — Kaip tik prasidėjo rusų vokiečių karas, bolševikiškos žvalgybos komisaras Sniečkus sušaukė visus Kaune gyvenusius komisarus ir vicekomisarus, o taip pat ir Paleckį, neva, pasitarimui, iš kurio jie daugiau jau neišėjo. Sniečkus jiems pareiškė, kad bus vežami lauke stovinčiais automobiliais.

Prasidėjus šiai kelionei, finansų vicekomisaras Paknys, Kauno priemiestyje, Žaliakalnyje gavo leidimą užeiti į krautuvę nusipirkti papirosų. Jis pasinaudodamas vakaro tamsa paspruko ir dabar yra Kaune. Jis ir suteikė žinių apie šį įvykį. GPU agentai mėgino Paknį surasti, bet jiems patiems buvo karšta nuo bombardavimo ir juos persekiojo partizanų baimė. Todėl jie jį paliko ir skubėjo Rusijon.

Netoli Pskovo pabėgęs ir Lietuvon grįžęs vienas tuos ponus vežęs šoferis pasakoja, kad kelionėje sustojus, pabėgo du šoferiai tada prie kiekvieno šoferio buvo pristatytas čekistas, o šoferiams buvo uždrausta atsitraukti nuo automobilio.

Tas pats šoferis pasakoja, kad tam automobilių karavanui sustojus prie Žarasų, mėgino pabėgti komisaras Pijus Glovackis, bet jis buvo nušautas vietoje. Dar nepatikrintomis žinlomis, su Glovackiu buvusi nušauta ir žinoma Salomėja Neris, kuri parašė poemą apie Staliną.

Besiskubindamas karavanas per Latviją pasiekė Estijos sieną, kurią saugojo sovietų agentai. Tai visai kelionei vadovavo Pozdnekovas, vyriausias bolševikų čekistas Lietuvoje. Tik jo pastangomis sovietų agentai įsileido lietuviškus komisarus.

Koks vėlesnis buvo Paleckio ir jo sėbrų likimas, neturima jokių žinių. Rusijoje automobiliai buvo konfiskuoti, o šoferiai suskirstyti į kolchozus. Kai kurie jų, atėjus vokiečiams, grįžo į Lietuvą.

Maskva apie savo talkininkus terioti Lietuvą, nesuteikia jokių žinių.

NERAMUMAI VOKIEČIŲ UŽIMTUOSE KRAŠTUOSE

LONDONAS. — Visuose vokiečių anksčiau okupuotose kraštuose vyksta dideli neramumai. Neramumai eina Prancūzijoje, Belgijoje, Norvegijoje, Jugoslavijoje ir kituose kraštuose.

Visą laiką vokiečiai turėjo sunkumų užimtuose kraštuose, bet ypatingai paskutiniu laiku pavergti gyventojai rodo didelio pasipriešinimo okupantams. Prancūzijos okupuotoje dalyje, ypatingai Paryžiuje kartotinai užpuldinėjami vokiečių kariai. Keli aukšti karininkai nušauti. Pradžioje kaltinti komunistai. Paryžiuje ir visoje Prancūzijoje paskelbti aštrūs įsakymai ir įvesti karo teismai, kurie turi daug darbo. Dabar kaltinami ir nekomunistai.

Norvegijoje vyksta dar rimtesni pasipriešinimai prieš okupantus. Čia prasidėjo streikai. Darbininkų vadai kišami kalėjiman ir teisiami. Balkanuose ne geriau. Ten veikia partizanai ir civiliai gyventojai užpuldinėja vokiečius ir tuos, kurie palaiko vokiečius. Net ir Italijoje, kurioje yra daug vokiečių armijos, gyventojai reiškia didelį nepasitenkinimą vokiečiais. Galimi ir ten neramumai.

GRIŪVA AZIJOS KARALIAI

LONDONAS. — Irano karalius Pahlevi atsistatydino, kada anglų armija iš vienos, o rusų iš kitos pusės priartėjo Irano sostinę Teheraną. Pahlevi atsisakė karūnos savo 21 m. amžiaus sūnaus naudai.

Britai ir rusai karalių Pahlevi kaltino veikiant su vokiečiais. Rusų ir anglų armijos puolė Iraną, kada Irano valdžia atsisakė pildyti rusų ir britų reikalavimus. Britai susitarė su rusais kartu įžengti į Taheraną. Britų armija buvo 200 mylių nuo sostinės, o rusų 20, bet atžygiavo sykiu.

Atsistatydinęs karalius Pahlevi kilęs iš neturtingų ir buvęs siuvėjas. Vėliaus buvo iraniečių kazokų karininkas ir 1921 m. pasitarnavo atstatyti monarchinę valdžią. Už tai gavo karo ministerio vietą. 1925 m. pats karūnavosi ir kraštą valdė diktatoriškai.

ŠVEDŲ LAIVAI ŽUVO UOSTE

STOCKHOLMAS. — Paslaptingomis aplinkybėmis, žuvo trys švedų karo laivai, stovėję uoste, netoli Stockholmo. Laivuose įvyko sprogimai ir jie paskendo. Nelaimės metu žuvo daug žmonių.

Paskutiniu metu švedus puolė vokiečių ir vokiečių kontroliuojami norvegų laikraščiai.

Laukiama įvykių Afrikos fronte

LONDONAS. — Anglai ir vokiečiai su italais ruošiasi naujiems smarkiems mūšiams. Anglai stiprina savo artileriją, motorizuotas dalis ir aviaciją. Iš Mažosios Azijos ir Anglijos traukiama armija į Libiją, kur anglai ruošiasi pulti ašies armiją.

PRANEŠIMAI IŠ LIETUVOS

Vilniuje liko švietimo komisaras Antanas Venclova ir komunalinio ūkio komisaras Knyva. Jų bolševikai nespėjo išvežti. Abu laisvi ir keikia bolševikišką sansantvarką.

Aktingieji bolševikų propagandistai Liūdas Gira su sūnumi ir Petras Cvirka, nenorėdami bėgti į Rusiją, liko Vilniuje ir dabar sėdi Vilniaus Lukiškių kalėjime. Jie mėgina keisti kailį. L. Gira pratęs, jis perėjęs visas partijas.

Gauta žinių, kad į Vilniaus Lukiškių kalėjimą padėtas taip smarkiai Staliną garbinęs advokatas Andrius Bulota ir jo žmona. Jis yra lankęsis Amerikoje. Jo priėmimui Brooklyno bolševikai puošėsi frakais.

Prieš pat vokiečių rusų karą į Kauną iš Solovkų buvo atvežtas ministras, pulkininkas Leonas. Karui prasidėjus jis laimingai išsigelbėjo. Be kitų, su juo Solovkuose sėdėjęs Antanas Merkys, Augustinas Voldemara, Urbšys, Generolas Skučas ir Povilaitis.

Dr. Kazys Grinius yra Kaune ir rašo savo atsiminimus. Buvęs prezidentas, agronomas Aleksandras Stulginskis išvežtas į Rusiją. Žymi visuomenininkė Felicija Bortkevičienė, yra Kaune ir tvarko Varpo spaustuvę. Ji rūpinasi gauti leidimą leisti Lietuvos žinias.

Ūkininkams, kuriems trūksta darbinių arklių, juos nuomuoja arba parduoda vokiečių okupacinės valdžios apskričių viršininkai. Kaune vokiečių policija supirkinėjo kavalerijai tinkamus arklius.

Vokiečių užimtų valstybių, vadinamų rytų kraštų, Rosenbergo vadovaujamos ministerijos valdininkai skelbia, kad lietuviai iš Vokietijos galės grįžti į Lietuvą.

Bolševikams okupavus Lietuvą iš Lietuvos į Vokietiją išvyko 53,000 gyventojų, jų tarpe 30,000 lietuvių. Keturiasdešimt lietuvių jau grįžo. Kiti turi paduoti pareiškimus policijai, kuri spręs kas bus leidžiamas grįžti Lietuvon.

Iš Lietuvos buvo išsikraustę 23,000 vokiečių kilmės gyventojų. Dar iki šiol nepaaiškėjo, ar jie galės grįžti, kaip nori, į Lietuvą, ar ne.

Nuo bolševikų pabėgusieji lietuviai yra griežtoje vokiečių policijos priežiūroje. Berlyne gyveną lietuviai kasdien turi registruotis policijos įstaigose. Kiti yra net internuoti.

Vokiečių generalinis komisaras Lietuvoje von Renteln likvidavo Geležinio Vilko organizaciją ir Aktyvistų frontą. Geležinis Vilkas įsisteigė Voldemaro laikais. Aktyvistai susiorganizavo bolševikų okupacijos metu. Komisaras uždarydamas organizacijas paręškė, kad politinėms organizacijoms nebūsią leista veikti.

Sudarytai generalinei tarybai suteikta teisė grąžinti iš Vokietijos lietuvius pabėgėlius ir lietuvius repatriantus. Į Lietuvą grąžinti daugumoje tie pabėgėliai, kurie šiuo metu užima kokią nors tarnybą administracijoje.

Bolševikai teriodami Lietuvą, neleido pereitą žiemą ūkininkams sudaryti kuro atsargos. Šiuo metu ūkininkai ir miestiečiai labai trūksta malkų.

Pulk. Škirpa, Ernestas Galvanauskas, dr. Karvelis, adv. R. Skipitis ir daugelis kitų gyvena Berlyne.

Maisto bendrovė pareikalavo sugrąžinti pramoninką Pabedinską. Pabedinskas atsargos karininkas ir prekiavo ginklais. Bolševikai labai jį ieškojo, nes norėjo atkeršyti, kad būk Pabedinskas Ispanijos vyriausybininkams pardavęs netinkamus ginklus.

BRITŲ, AMERIKOS IR POPIEŽIAUS INTERESAI LYGIAGRETŪS

Joks karas nėra teisėtas — sako Popiežius. Jis vertina prezid. Roosevelto taikos pastangas

ROMA. — Vatikane su popiežium kelius sykius pasimatė prezidento Roosevelto asmeninis pasiuntinys Myron C. Taylor. Jis popiežiui įteikė asmeniską Roosevelto laišką. Laiško turinys nebuvo skelbiamas. Dabar iš Vatikano sluoksnių paaiškėjo, jog Rooseveltas prašęs popiežių paskelbti, kad karas prieš nacius yra "teisėtas karas." Popiežius atsakęs "ne."

Popiežius taip pat parašė ilgą laišką, Rooseveltui, bet pareiškė, kad joks karas nėra teisėtas. Aukštai iškėlė Roosevelto taikos pastangas, bet pareiškė, kad Britai ir Amerika turi savo interesus, Vatikanas savus, nors šie eina lygiagrečiai, bet kaip tokie negali susilieti.

WINDSORAI LANKYSIS AMERIKOJE

Duchess of Windsor

WASHINGTON. — Buvęs Anglijos karalius, dabar Windsoro kunigaikštis, netrukus lankysis Amerikoje. Pakeliui į Kanadą jis su savo žmona, buvusia baltimoriete, aplankys Washingtoną, Baltimorę ir kitus miestus. Washingtone Windsorai aplankys prezidentą Rooseveltą ir vėliau dalyvaus spaudos baliuje. Baltimorėje aplankys Windsorienės gimines.

Legionieriai smerkia izolecionistus

MILWAUKEE, Wis.— Milwaukėje vyksta metinis Amerikos legijonierių suvažiavimas. Suvažiavimas labai gyvas ir legijonieriai pasisakė remią Roosevelto politiką. Rezoliucijoje reikalaujama pakeisti neitralumo įstatymą, panaikinti suvaržymus Amerikos armijai kariauti tik Vakarų pusrutulyje, o siųsti Amerikos ekspedicinę armiją, ten kur reikia kariauti už Amerikos laisvę. Suvažiavimas smerkia izolecionistus. Reikalauja paramos visoms demokratijoms, kariaujančioms prieš Hitlerį.

Suvažiavimą pasveikino britų premjeras Churchill.

AMERIKOS KARO LAIVAI VEIKIA

WASHINGTONĄS. Laivyno sekretorius Knox pareiškė, kad Amerikos kareiviai lydi ir saugoja visus Amerikos prekinius laivus, vežančius karo medžiagą Anglijai ir Sovietų Rusijai.

GRASINA ROMĄ BOMBOMIS

KAYRAS. — Paskutiniu metu italų ir vokiečių lėktuvai bombordavo Kayrą, Egipto sostinę, kur yra britų armijos daliniai. Egipto vyriausybė pareiškė griežtą vokiečiams ir italams protestą, o anglai grasina bombarduoti Romą, jei italai ir vokiečiai nesiliaus iš oro pulti Kayrą.

PRANEŠIMAI IŠ RYTŲ FRONTO

LONDON. — Autoritetingi anglų sluoksniai praneša, kad paskutinėmis dienomis vokiečių kariuomenė turėjo žymių pasisekimų Ukrainoje. Yra žinių, kad vokiečiai pramušė rusų frontą pietiniame bare ir atkirto Krymą nuo Rusijos. Padėtis pietuose, pasak anglų, yra labai rimta, nes generolas Budenny buvo priverstas net atitraukti dalį savo kariuomenės iš Kievo ..baro, kad išvengti vokiečių apsupimo. Krymas dabar jau visiškai izoliuotas. Krymo izoliavimas žymiai pablogina rusų padėtį Juodosiose jūrose, nes, kaip žinoma, Kryme yra didelė rusų karo laivyno bazė Sevastopolio uoste.

Paskutiniai vokiečių pranešimai sako, kad po sunkių mūšių Leningrado bare, vokiečiams pavyko užimti pozicijas, iš kurių gražiai matosi visas Leningrado miestas. Sakoma, kad tik vienas vokiečių dalinys sunaikinęs 116 rusų betoninių tvirtovių.

Žiniomis iš Maskvos, gen. Timošenko divizijos centraliniame fronte, ties Smolensku, smarkiai sumušė vokiečius ir paėmė apie 10,000 į nelaisvę. Tuo tarpu vokiečiai giriasi, kad jie ties Kievu ir į pietus nuo Leningrado apsupę apie 500,000 rusų kariuomenės.

Žiniomis iš Washingtono, pirmieji Amerikos karo lėktuvai jau pasiekė Rusiją. Kartu su lėktuvais nuvyko į Rusiją ir grupė Amerikos mechanikų ir specialistų, kurie išmokins rusus vartoti ir prižiūrėti Amerikos lėktuvus. Taip pat į Rusiją nusiųsta keleta šimtų Anglijos karo lėktuvų ir vienas aviacijos dalinys su mechanikais ir kitais specialistais.

AMSTERDAMO LIETUVIŲ KOLONIJĄ APLANKIUS

Prieš mėnesį laiko New Yorke lankėsi žinomas artistas dainininkas Juozas Olšauskas. Su juo nutariau aplankyti Amsterdamą, vieną iš tų mūsų lietuviškų kolonijų, kur norisi pabuvoti, pasikalbėti su savaisiais, pasidalinti mintimis. Ir kodėl ne? Amsterdame gyvena veiklūs lietuviai, kuriems Lietuva,Lietuvos ateitis ir aplamai lietuvių likimas nuoširdžiai rūpi. Prisimenu anuos laikus, kada Amerikoje veikė Vilniui Vaduoti Sąjunga, kai Lietuva prašė Amerikos lietuvių aukų ginklų ir kitiems fondams, amsterdamiečiai pirmieji atsiliepė ir pirmieji pradėjo darbo vagą. Šiandien Amsterdamo lietuviai susirūpinę Lietuvos likimu, jos nepriklausomybe ir jos gyventojų šelpimu. Neabejoju, kad jie ir šį kartą pavyzdingai pasirodys.

Sakau malonu juos aplankyti ir dėlto, kad jie visuomet malonūs, draugiški, vaišingi ir nuoširdūs ne tik vienam ar kitam, bet lygiai draugiškai elgiasi su visais svečiais.

Daugumą lietuvių Amsterdame sudaro bene žmonės kilę nuo Kėdainių, Krakenavos, Panevėžio, Kupiškio ir aplamai tų apylinkių, kur daugiausiai gyvena vadinamoji Lietuvos bajorija. Jų tarpe yra vienas kitas suvalkietis, žemaitis, tačiau, palyginti, labai mažai.

Daugumas lietuvių toje kolonijoje uždirba pragyvenimą audinyčiose, kur audžiami geriausi Amerikoje kilimai. Yra nemažai biznierių, kurie, tačiau, daugiausiai aptarnauja lietuvius. Šią lietuvių koloniją galima vadinti savarankiška. Ji turi savo parapiją, savo lietuvišką mokyklą, piliečių klubą; turi savo vaistininkus, gydytoją, advokatus, demokratus ir republikonus; turi žmonių dirbančių valdžios darbus ir šiaip įvairių biznierių ir specialistų. Senesnieji lietuviai savo vaikus išleido į mokslus. Jų tarpe rasi medicinos gydytojų net keleta, inžinierių, chemikų, aviacijos specialistų, vaistininkų ir kitų profesionalų. Daugelis kitų dar eina ar jau baigia mokslus.

Prasidėjus šiam karui, Amsterdamo lietuviai, kaip visur kitur, susirūpino pilietybės klausimu. Kiek sužinojau, nuo karo pradžios iki šiol jau apie 200 lietuvių gavo Jungtinių Valstybių pilietybę ir neabejojama, kad daug daugiau ją gaus. Pastebėtina, kad apie 75 nuošimčiai paskutiniu laiku gavusių pilietybę yra moterys, o tik likusieji vyrai. Mat vyrai, kurie daugiau dalyvauja krašto politikoje, jau anksčiau pasirūpino pilietybę gauti.

Karas Europoje ir iš kitos pusės palietė lietuvius čia. Įvedus priverstiną karo tarnybą Amerikoje iki šiol jau apie 47 jauni lietuviai išėjo tarnauti Dėdei Samui. Pereitą savaitę dar keturi išvyko į kariuomenę: advokato mokslą baigęs Vincas Kristanavičius, Bronius Šaulinskas, Vincas Dargužis ir Bronius Grinis.

DIRBA SU UKRAINIEČIAIS

Prieš keletą metų Amerikos lietuviai buvo sukrutę bendradarbiauti su ukrainiečiais. Tai rodos buvo po Mykolo Biržiškos atsilankymo Amerikoje. Apgailėtina, kad tas bendras lietuvių ukrainiečių veikimas beveik visur nutrūko, bet Amsterdamas, dar iki šiol tarp lietuvių ir ukrainiečių palaikomi glaudūs draugingi santykiai ir dažnai rengiami bendri parengimai Lietuvos ir Ukrainos reikalams. Pav. rugpiūčio 17 d. įvyko bendras lietuvių ukrainiečių piknikas, kuriame surinkta nemažai pinigų Lietuvos ir Ukrainos reikalams. Iš lietuvių pusės bendradarbiavimas su ukrainiečiais daugiausiai rūpinasi Jonas Būblinskas ir Lukšis, iš ukrainiečių pusės: J. Boback, W. Michaliuk ir Z. Žebrowski. Su tais ukrainiečiais teko pasikalbėti ir pastebėjau, kad jie labai dažnai kalba apie Lietuvos Ukrainos praeitį, apie tų valstybių santykius ir visuomet reiškia vilties, kad kada nors tarp nepriklausomos Lietuvos ir nepriklausomos Ukrainos bus atgaivinti tie draugingi santykiai, kurie įsigalėjo dar Vytauto Didžiojo laikais.

LIETUVIAI GOLFININKAI

Ne tik Chicaga ir kiti dideli Amerikos lietuvių centrai gali pasigirti savo golfininkais, bet ir Amsterdamas nuo jų neatsileika. Nuo to laiko, kai į Amsterdamą atvyko ir apsigyveno artistas Juozas Olšauskas, atsirado nemažai golfininkų. Dabar jų yra tiek, kad galima sudaryti lietuvių golfininkų klubą. Štai tie, su kuriais man teko susipažinti: Olšauskas, Gustas, Kerbelis, ir sūnus, Šidlauskas, Saldis, Karužukas, Togaila, Grinius, Aleksaitis, Malkevičius, Grabauskas, Šlaveikis, Skirbuntas, Sargelis, Kristanavičius, Švėgžda, dr. Kinderis ir kiti. Prieš savaitę laiko Kerbelis žaidė miesto klubo turnamente prieš Amsterdamo miesto majorą ir laimėjo. Turnamente dalyvavo ir kiti lietuviai; vieni iš jų laimėjo kiti pralaimėjo. Išviso Amsterdame priskaitoma apie 20 lietuvių golfininkų.

MEŠKERIOTOJŲ KLUBAS

Pas gerą vienybietį dėdę Grinių yra beveik išimtinai iš lietuvių susidaręs meškeriotojų klubas, kuris kasmet duoda dovaną tam, kuris pagauna didžiausią žuvį. Kai buvau Amsterdame, tai žiūrėjau sąrašo, rodos Antanas Bagdonas iki tol buvo pagavęs didžiausią, tai šešių ir pusės svarų lydeką.

Amsterdamiečiai yra dideli medžiotojai ir meškeriojimo mėgėjai. Bet bepigu jiems, jie gyvena prie pat Adirondack kalnų.

TALKA DR. KINDERIO ŪKYJE

Vienas didžiausių sporto mėgėjų Amsterdame bene bus dr. Kinderis. Kada jis turi laiko ar nučiumpa progą, važiuoja į kalnus, kur žmogaus dar nebūta pėdos, eksploruoti ir meškerioti. Bet šiais metais mažai jam teko išeiti, nes neseniai apie 10 mylių nuo Amsterdamo pirko didelį ūkį ir nutarė pastatyti tvenkinį ir užtvenkti upelį. Mačiau talką prie tvenkinio statybos. Tai daugiausiai Amsterdamo lietuvių jaunimas ir vienas kitas senesnis lietuvis. Kai grįžau į New Yorką tvenkinio didžioji siena jau buvo pastatyta ir daktaras man atsakė, kad už savaitės kitos tvenkinys bus pabaigtas. Didelėje luomoje, kur teka upelis, dabar jau turbūt yra diktas ežerėlis, kur žiemą lietuviai ir jų prieteliai galės čiuožinėti, o vasarą maudytis. Ūkyje šeimininkauja dr. Kinderio tėvelis.

SCENOS VEIKLA

Pastebėtina, kad nuo to laiko, kai į Amsterdamą atvyko artistas Juozas Olšauskas, žymiai pagyvėjo ir lietuvių artistų mėgėjų veikla. Per tą šešetą metų, Olšausko dėka, Amsterdamo lietuviai matė kelioliką lietuviškų veikalų, girdėjo daug koncertų ir dalyvavo kituose kultūriniuose parengimuose. Girdėjau, kad Olšauskas rengiasi šią žiemą pastatyti scenoje bent porą veikalų. Amsterdamo lietuvių parapijos mokyklos vedėja sesuo Josephina neseniai išvertė iš anglų kalbos veikalą iš biblijos laikų gyvenimo. Taip pat kalbama apie statymą scenoje Pijaus Bukšnačiio komedijos: "Literatas". Tačiau, žinoma, priklausys nuo p. Olšausko.

TARP KITKO

Tarp kitko pastebėtina, kad šiemet Amsterdamo lietuvių piliečių klubas įsitaisė savo būstinę. Ištaisytos sienos, grindys, naujas baras ir ateityje bus pakeisti baldai. Klubas, nors ir pirma neblogai atrodė, tačiau dabar visai puikiai.

Rugpiūčio 4 d. Amsterdamą apnyko Amerikos kariuomenė. Net du priešlėktuviniai batalijonai. Tarp kareivių atsirado ir keletas lietuvių, kuriuos piliečių klubo nariai gražiai pavaišino.

Įsitikinau, kad policininkas Grabauskas vis dar eina savo pareigas Amsterdame. Jis tebereguliuoja trafiką ant kampo Main ir Market St.

AČIU

Šia proga dėkoju Stasiui Šlaveikiui, Lukšiui ir Mikėnui už pagalbą lankant Vienybės skaitytojus Amsterdame. Ateityje Vienybės reikalais Amsterdamo lietuvius lankys Mikėnas, kuris sutiko būti laikraščio agentas Amsterdame.

Mikėnui dirbant Vienybė tikisi susilaukti daugiau skaitytojų Amsterdamo kolonijoje.

Beje, žinomas lietuvis Rimkūnas, kuris yra savininkas (Eagle St.) automobilių garažo ir taisytuvės užsiprenumeravo Vienybę ir Lietuvą.

MOKSLO METAS

Šv. Kazimiero parapijos mokykloje mokslas prasidėjo nuo rugsėjo 2 d. Toje mokykloje daugiausiai mokytojauja vienuolės pranciškietės. Mokinių šiemet yra apie 100. Pastebėtina, kad tą mokyklą baigę vaikai labai gražiai kalba lietuviškai ir dalyvauja parapijos draugijų veikime. Daugelis tų mokinių ilgainiui pagyvins lietuvių veikimą Amsterdamo kolonijoje.

J. Krūzė.

WOODLAND CAFE
B. J. TRIBULAS, sav.
Tai didžiausia ir gražiausia pasižmonėjimo vieta vakarinėje miesto dalyje.
63rd St. at Woodland Ave.
Philadelphia, Pa.
Tel.: SARatoga 9656
WEST 4117

ŠAUNUS LIETUVIŲ PIKNIKAS LINDEN PARKĖ, CONN.

Pasakytos patrijotinės kalbos. Policija iš pikniko išvaikė komunistus.

WATERBURY, Conn. — Rugpiūčio 24 d. Linden Parke, Union City, Conn., buvo visais požvilgiais puikus SLA 4-to apskričio piknikas. Tą sekmadienio rytą tik besiruošiant važiuoti, kiekvienas galėjai džiaugtis puikia diena. Nuoširdus visų organizatorių bendradarbiavimas, o kartu ir puiki diena padėjo suruošti tokį puikų pikniką, kokio mes seniai neturėjome. Dar 11 val. pasiekiau pikniko vietą ir čia žiūriu, kaip ta darbščioji bitė, laksto po parką J. Marčiulionis iš Ansonijos ir rūpestingai žvalgosi, belaukdamas svečių. Ir taip prasidėjo virtinės automobilių, busų. Rinkosi susivienijimo nariai ir jų draugai. Ir apie 2 val. pradėjo tiek riedėti mašinų, kad vairuotojams buvo sunu susitvarkyti, net pradėjo trūkti vietos parke. Ir saulei pasukus į vakarus, parke buvo virš pusantro tūkstančio žmonių.

Taip prasidėjo piknikavimas. Prie medžių šakomis apdengtų stalų susėdo iš toliau ir arčiau atvykusieji svečiai ir viešnios. Prasidėjo kalbos, vaišės ir dainos. Netrūko alaus, nei kitų stiprinančių gėrimų. O barą apsupo kelios eilės. Jaunimas šoko ir linksminosi. Visi rado ką veikti ir kaip gražiai laiką leisti. Tik pikniko darbininkai neturėjo laiko nei prakaitą nusišluostyti.

5 val. pradėta ir programa, kuriai vadovavo apskričio pirmininkas J. Marčiulionis. Pirmas kalbą pasakė 11tos kuopos pirmininkas T. Matas. Jis savo jautrioje kalboje kvietė visus vienybėn. Toliau kalbėjo lietuviškos veiklos veteranas Jonas Tareila. Jis, kaip visada, dideliu nuoširdumu priminė visų lietuvių tautines pareigas ir nurodė, kokius didelius darbus yra atlikęs susivienijimas. Lietuvos gen. konsulato sekretorius A. Simutis savo kalboje nušvietė dabartinę pasaulio būklę ir mūsų brolių ir seserų vargus Lietuvoje. Ketvirto apskričio vicepirmininkas Jonas Čeponis apibūdino lietuviškų mokyklų būklę ir ragino į jas leisti savo vaikus, nes vaikai mylėdami kalbą, mylės ir mus pačius. Paskutinis kalbėjo SLA prezidentas F. J. Bagočius. Jaudinančiais žodžiais jis ragino gelbėti brolius ir seseris gyvenančius užjūryje. Šios kalbos metu keli bolševikėliai mėgino sukelti triukšmą. Tačiau policija su tais lietuvių tautos išgamomis greitai apsidirbo.

Po kalbų piknikas tęsėsi iki sutemos. Visi geroje nuotaikoje dalinosi mintimis ir džiaugėsi tokiu sėkmingu pikniku.

Piknikas taip gražiai pasisekė, kad jo organizavimui, taip nuoširdžiai dirbo geros valios lietuviai ir lietuvaitės. Komitetas reiškia lietuvišką padėką visiems piknike dirbusiems, kalbėtojams ir šiaip kuo nors prisidėjusiems jo pasisekimui. Pikniką aptarnavusieji neturėjo laiko nei atsikvėpti, nei su draugais pasimatyti. Dėkuojame darbuotojams ir darbuotojoms, o jie buvo V. Dumšienė, Anastazija Kyšonienė, Alz. Matulionienė, Stella Ramanauskienė, J. Čižauskienė. Jankauskienė, A. Jasinskienė, Marcelė Jasiulionienė, Agota Škarnulienė, J. Mikėnas, L. Pranckietis, Julius Venčius, Stasys Jasiulionis, Laurynas Kermila, Jonas Pulmonas, Juozas Liūnas, J. Daukskurdis, Antanas Dzimedas, J. Kazlauskas, M. Škarnulis, P. Matiečius, J. Žemantauskas.

Apmokėjus visas išlaidas, piknikas davė 424 dol. gryno pelno.

Pikniko komisijos vardu dėkuoju taip gausiai dalyvavusiems ir atsiprašome už trūkumus, jei tokių pasitaikė.

P. Steponavičius

AUŠROS CHORO KONCERTAS

TORONTO, Kanada. — Atidarymui naujo sezono Aušros Choras rengia šeštadienį, rugsėjo 27 d., St. Agnes svetainėje, kampas Grace St., ir Dundas, įspūdingą koncertą su šokiais.

Choras išpildys tą pačią programą, kuri taip žavėjo visus Kanados Lietuvių Tarybos seime, Montreale. Tada Aušros Choras susilaukė gražių komplimentų net nuo paties Montrealo majoro.

Visi Toronto ir apylinkės lietuviai kviečiami išgirsti ne tik chorą, bet, solistus, duetus, ir vien vyrus dainuojant.

Po šio koncerto choras vėl sparčiai pradeda dirbt, ruošiasi įvairiems žiemos parengimams. Jeigu mylite dainuot, o ypač jaunimas, kviečiame ateit, susipažint, prisidėt prie mūsų choro, kur, jūs praleisit linksmas valandas naudingame darbe.

Pasimatysim rugsėjo 27 d. St. Agnes svetainėje.

G. Yokubynaitė,
Choro sekretorė

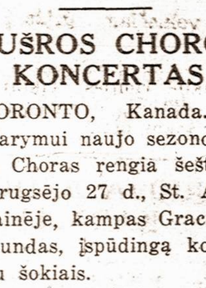

THE NUTMEG RESTAURANT
ANTANAS J. DRAUGELIS,
SAVININKAS
Visų Ansonijos lietuvių galas kelio — pas Draugelį...
56 LIBERTY STREET ANSONIA, CONN.
Tel. [illegible]85, namų tel. 856
NAMŲ ADRESAS: 18 [illegible]VER ST.

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ
202 Grand Street
LEDAI, SODĖ, CIGARAI, CIGARETĖS, SALDAINIAI IR VAIKŲ ŽAISLAI
Foto reikmenys, išaiškinamos nuotraukos
SALDAINIŲ KRAUTUVĖ
202 Grand St. Brooklyn, N Y.

JUOZAS BALINSKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Nelaimės valandą mano laidojimo įstaiga yra pasiruošusi Jums patarnauti. Dieną ir naktį atdara. Moderniškai įrengta koplyčia leidžiama naudotis nemokamai. Mano patarnavimas sąžiningas ir prieinama kaina.
3336 Thompson Street Philadelphia, Pa.
Tel.: REG. 8881

GĖLIŲ DARŽAS

Paruošiami gražūs gėlių bukietai vestuvėms, bankietams, ligoninėms ir laidotuvėms. Palmės tekiamos nemokamai. Sąžiningas patarnavimas.
PETRAS TAMULIS
1225 SO. 2-ND STREET PHILADELPHIA, PA.
HOWard 8358

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
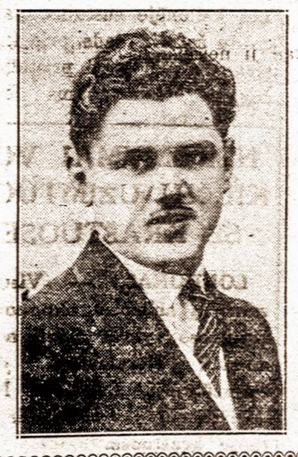
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė, graži koplyčia, erdvi salė su baru, pakeleivingiems suteikiama nakvynė — viskas nemokamai.
Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirengę jums suteikti geriausią patarnavimą.
1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

LIETUVIŲ BIZNIERIAI BALTIMORĖJE
Vladas Medveckas
Scott Tavern
323 SCOTT ST.
Tel.: Calvert 1773
Kazys Akelaitis
Lietuviška Užeiga
701 W. LOMBARD ST.
Pete Dukes
Dukes Lunch
513 W. BALTIMORE ST.
JOHN BAYLISS
VALGOMŲJŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ
600 W. Hamburg Street
Tel. So. 2329
Antanas Zinzeleta
Garden Hotel Cafe
618 E. LOMBARD ST.
Tel.: Lexington 8229
John J. Dekinis
Crystal Tavern
1509 W. BALTIMORE ST.
Tel Gilmor 7281
Jonas Gričena
Uncle John's Cafe
661 W. PRATT ST.
Tel.: Calvert 3973
A. L. Horwitz
Įvairios rušies medžiaga drabužiams
662 W. BALTIMORE ST.
Tel. Calvert 1807-W

C. WILLIAM KUCHAUSKAS, JR.
Laidotuvių Direktorius
Jūsų liudesio valandą, mūsų įstaiga visados pasiruošusi suteikti geriausią, nuoširdžiausią ir prieinamiausią patarnavimą.
C. WILLIAM KUCHAUSKAS, JR.
637 WASHINGTON BOULEVARD
BALTIMORE, MD.
Tel. Lexington 5714
Saratoga 6351

SUKILĖLIS MONTĖ

BOTHO GRAF V. KEYSERLINGK VERTĖ L. DAUKŠA.

(Tęsinys)

Katerinai dingtelėjo įtarimas. Ji nesuprato lotyniškai parašytų žodžių ir nuleido plunksną.

— Kodėl jūs nepasirašot? Negalime gaišti laiko. Dar šią valandą gali įvykti baisių dalykų. Nesvyruokit, pasirašykit.

— Pone, — maldaujančiu balsu pratarė Katarina, — tegul Švenčiausioji Mergelė mane saugoja nuo pikto.

— Aš matau, kad jūsų širdyje esama nepasitikėjimo, — tarė vyskupas griežtai. — Vargas jums, jei jūs Viešpaties žodžiais abejojate. Neteisingai elgiatės, jei leidžiate savo širdyje įsitvirtinti nepasitikėjimui. Jūsų sąžinė bus atsakinga už tūkstančius gyvybių, jei pasipriešinsit. Visos skaistyklos kančios yra niekis, palyginant su tuo, kas laukiau jūsų, jei nesielgsit pagal Dievo įsakymą. Mes apsvarstysime, ar galime įvykdyti jūsų prašymą ir labai galimas daiktas, kad tam, kuris yra toks artimas jūsų širdžiai, jūs pati galėsit įteikti laišką.

Katerina pasirašė. Tačiau ji staiga susverdėjo ir tik sunkiai išsilaikė stačia. Dvasios akimis ji pamatė mylimąjį apsiaustą, mirtinai sužeistą, griūvantį. — Jie greibia jį, užmuša, o aš — aš jį išdaviau...

— Apage Satanas, — šūktelėjo vyskupas, smarkiu judesiu išplėšdamas laišką iš švelnių Katerinos rankų. Akimirksnį jis sumišo, tačiau pergalės jausmas nugalėjo. — Jūs esat sujaudinta. Būkit savo celėje melsdamosi, kol viršininkė jus pašauks. — Jis tuojau išėjo iš kambarėlio.

Kateriną apėmė kankinančios abejonės. Ji prisiminė riterio Hirchalso žodžius ir dabar pajuto begalinę baimę dėl mylimojo gyvybės.

Prie celės durų pasigirdo balsai. Kažkas kalbėjo su viršininke. Katerina pasiklausė.

— Jūs laiduojate man, kad ji neišeis iš savo celės, — tegul ji tikisi, kad... į žabangas...

Gėda ir pyktis apėmė Kateriną. Ji smarkiai atidarė celės duris, tačiau susidūrė su vyru, kuris šiurkščiu judesiu ją atstūmė atgal ir užtrenkė duris. Tai buvo Zamilis. Katerinā su pasibaisėjimu žiūrėjo į įsiveržėlį.

— Kas jūs esate? Išleiskit mane. Mane apgavo. Jūs visi mane apgavote.

— Nusiraminkit, gražioji panele, — tarė išdavikas ironiškai, — ir melas gali išeiti į gerą.

— Grąžinkit man laišką, — suriko Katerina nebesusivaldydama, — aš turiu jį matyti, jį perspėti.

Zamilis garsiai nusijuokė:

— Jūs jį pamatysit, netikra, tačiau žavinga, vienuole, betgi ar jis tada jums bepatiks, aš abejoju. Rytoj rytą Montė jau bus nebegyvas. Geriau tegul jį griebia pragaras, nekaip mus.

Patyrusi žiaurią tikrovę, Katerina skaudžiai suriko:

— Ne tokia Magdeburgo arkivyskupo valia. Jis su tuo niekada nesutiks.

— Arkivyskupas toli, — tyčiojo Zamilis.

Su šauksmu puolė Katerina išdaviką.

— Velniai jūs esate, velniai! — Ji taip tvirtai suspaudė rankomis jo kaklą, tartum nusiminimas jai būtų suteikęs vyro jėgas, jog Zamiliui, tik jėgą pavartojus, tepasisekė iš Katerinos rankų išsivaduoti.

Jis sviedė ją ant žemės, ir jos galva atsimušė į aslos akmenis.

—Ji yra ragana, — tarė jis sunkiai alsuodamas. Po to, visai nesirūpindamas sąmonės netekusia Katerina, jis išėjo iš celės, rūpestingai užklęsdamas iš lauko jos duris.

Praėjo nemaža laiko, kol Katerina atsipeikėjo. Jai galvą baisiai skaudėjo. Ją gaubė tamsa. Ji dejavo ir šaukė, tačiau atrodė, kad niekas jos negirdi. Greit ją apėmė tylus, nejautrus abuojumas. Pakilo mėnulis, ir jo šviesa krito į Dievo Motinos veidą, keistai ji nuskaidrindama. Šventasis paveikslas tartum atgijo. Sukrėsta susmuko Katerina ant kelių ir ėmė maldauti Madoną, kad jos mylimasis būtų išgelbėtas. Pakėlusi galvą, ji tartum išvydo Dievo Motiną laiminamai ir guodžiamai keliančią ranką, tartum užuojautos ašaros tekėjo iš Jos akių.

Katerinos širdį staiga apėmė didelis pasitikėjimas, ir jos sieloje pasidarė ramu ir šviesu. Išganingas miegas greit uždengė nuo jos tikrovę.

XXVIII

Šviesiai mirgėjo žvaigždės tą naktį. Aplinkui Kauno mūru liepsnojo prūsų kariuomenės laužų virtinė, kuri mėnulio šviesoje atrodė keistu rausvu ratu. Tiktai su upe susisiekianti miesto dalis skendėjo tamsoje. Tačiau ir čia tykojo mirtis, nes prūsams pasisekė įsitvirtinti krante. Bet kadangi toje vietoje jie buvo prie pat sienos, jiems teko tūnoti gerai užmaskuotose slėptuvėse, žemės urvuose. Miestą slėgė nevilties tyla. Tie, kurie nebuvo priversti eiti karo tarnybą, slypėjo namuose. Tamsiose gatvelėse aidėjo vien sargybinių žingsniai arba retkarčiais nužygiuodavo ginkluotas būrys užimti kurios nors vietos prie sienų. Visi laukė puolimo naktį, tačiau keistu būdu niekas netrukdė rimties. Tiktai priešo ugnys be paliovos grasinamai liepsnojo.

Nedaugelis vyrų Kulme težinojo, kodėl pagonių puolimas buvo atidėtas. Tačiau tai buvo trumpalaikė paslaptis. Jei planas pavyks, tada bus pakankamai laiko pliečiams nustebinti: Herkus Montė, pagonių vadas, mirė. Mergaitė išgelbėjo Kulmą iš priešo nagų. Niekas neabejojo, kad pagonys, netekę savo vado, išsigandę atsitrauks nuo miesto.

Zamilis viską tinkamai parengė. Dabar tebuvo klausimas, ar žvėris lįs į kilpą.

Atrodė, kad Zamilio sėtoniškas planas turi pavykti. Montė, nepaisydamas savo draugo Auktumos priešinimosi, atšaukė įsakymą pulti. Jį visai pavergė noras pamatyti mylimąją vėl atgauti.

Auktuma buvo nepaprastai sususijaudinęs

— Herkau, tikėk manim, — pastebėjo jis, — tave nori įvilioti į žabangus. Galimi tik du aiškinama. Arba Katerina tuos žodžius savu noru parašė, — tuo atveju ji nėra verta, kad bent vienas prūsas statyti į pavojų dėl jos savo gyvybę, arba ji buvo priversta. Abiem atvejais tau gresia didžiausias pavojus.

— Tu klysti, Auktuma, — atsakė, — Montė, — galimas dar trečias aiškinimas, būtent, toks, kad Katerina tikrai mano, jog, atsižvelgiant į beviltišką miesto padėtį, jos lūpomis norima padaryti pasiūlymų dėl miesto pasidavimo. (Bus daugiau)

PASTABA DĖL 'NEVYKUSIŲ MAINŲ'

Ne vieną kartą gėrėjausi Lapienės minimis Vienybėje, tačiau š.m. rugpiūčio mėnesio 35-tame Vienybės numeryje įdėtas straipsnelis mane truputį nustebino savo turiniu, liečiančiu tuos "ne kokius mainus," atvykusius iš Lietuvos į Ameriką "žymesnių ir ne taip žymių kultūrinių jėgų" pavidale.

Niekas negali nuneigti to, kad Amerikos lietuviai tikrai daug padėjo po pasaulinio karo nualintai Lietuvai dražuliais ir pinigais. Negana to — padėjo ir Lietuvos nepriklausomybės pripažinimą išgauti, tačiau leiskit paabejoti dėl mokytų žmonių, kuriuos Amerikos lietuviai pasiuntė į Lietuvą "patys pasilikdami skurdžiais tik saujele inteligentų."

Atrodo labai aišku, kad pereito pasaulinio karo Amerikos lietuviai dar negalėjo turėti jau Amerikoje gimusių, išaugintų ir išmokslintų lietuvių inteligentų, kurie, niekad nematę Lietuvos būtų važiavę arba, jeigu norit, — būtų buvę išsiųsti kultūrinti Lietuvos. Jei į Lietuvą tada važiavo inteligentai, tikrumoje, grįžo Lietuvos inteligentai, kurie dėl vienų ar kitų priežasčių laikinai buvo priversti apleist savo kraštą.

Ir štai, užėjus naujai karo audrai, "mainais" į Ameriką atvažiuoja Lietuvoje užaugusios jaunos jėgos ir... nusivylę amerikiečiai lietuviai pamato Lietuvos mokyklos išaugintus "ponaičius ir panelės", nes "Lietuvos mokyklą neauginusi idealistų ar darbininkų".

Miela p. Lapienė, aš jus pažįstu tik iš straipsnių ir nuoširdžiai jus gerbiu, tačiau ši nuomonė, apie Lietuvos mokyklą ir jos auklėtinius neįžeistų tik tų, kurie Lietuvos mokykloje nėra buvę. Jeigu Lietuvos mokykla, turėdama tokius mokytojus ir auklėtojus, kaip Dr. K. Jokantas, Spūdai, Dausa, Sekmokas ir kiti, nebūtų auginusi idealistų ir darbininkų lietuvių, tai už ką tie vargšai žmonės būtų buvę ištremti į Sovietų Rusiją, ir kaip, pagaliau jų auklėtiniai — Lietuvos aukštesniųjų mokyklų mokiniai ir universiteto studentai, būtų drįsę š. m. vasario 16 d. bolševikų priespaudoje susirinkti Kauno kapinėse pagerbti žuvusių už Lietuvos nepriklausomybę, kaip, pagaliau, tas jaunimas būtų drįsęs vieningai dalyvauti sukilime prieš bolševikus! Ar dar tas neparodo Lietuvos jaunimo idealizmo?!

Ir be to, tikėkit manim, anot Jūsų — tie "ponaičiai ir panelės" darbo nesibijo. Žinau ne vieną ir ne du, bet tikrai nemažai tų Lietuvos mokykos "ponaičių ir panelių," kurie, atvykę čionai dirba, nesigėdindami nei bijodami sunkaus darbo. Aš abejoju ar p. Lapienė tiksliai pakartojo tos Lietuvos "dovanos" žodžius, nes pati mintis labai nelogiška. Atvykusiai iš Lietuvos mergaitei nėra darbų pasirinkimo, be to, jei ji nori gyventi ir skurdas jai nėra įprastas, tad tikrai ji dirbs nežiūrint to, kad tas darbas bus sunkus ir neįprastas.

Apie lietuvių nedėkingumą ar dėkingumą, įvertinimą ar neįvertinimą nėra reikalo ir kalbėti, nes tai priklauso nuo paties žmogaus, kiek jis ko užsitarnaus. Tačiau jau daugumą spėjome puikiai patirti kad vietos lietuviai turi didelį palinkimą negerbti vienas kito, apsikalbėti ir ieškoti svetimų klaidų. Jautresnį žmogų tas gali taip paveikti, kad jis nutaria geriau pasilikti nuošaliau.

Dabar šiek tiek dėl bendradarbiavimo su lietuviais. Nemanau, kad veikimas ir bendradarbiavimas su visuomene pasireiškia tiktai prakalbomis ir straipsniais. Be to visai natūralu, kad jauni žmonės norėtų veikti daugiau jaunimo tarpe kurį čia nelabai jau taip lengva įtraukti į sklandų organizacinį darbą, nes daugumai Lietuva yra per daug svetima.

Pagaliau, ar norima iš mūsų — neseniai atvykusių taip greitai susilaukti išsireklamavusių veikėjų tuo tarpu, kai mes dar sykiu kenčiame mūsų artimųjų, likusių Lietuvoje, kančias, rūpinamės, kaip pritapti prie pasikeitusio gyvenimo sąlygų ir susirasti pragyvenimo šaltinį.

Florencija Bernotaitė

SKAITYKITE IR KITIEMS PATARKITE SKAITYTI VIENYBĘ

Jonas Sutkaitis,
LAIKRODININKAS, sako:
Laikas ir erdvė — didžiausi žmogaus priešai. Bet, turėdamas gerą, teisingą laikrodį ir, naudodamas moderniškomis susisiekimo priemonėmis, žmogus įveikė savo priešus.
KULTORINGAS ŽMOGUS NEGALI GYVENTI BE LAIKRODŽIO
JONAS SUTKAITIS
449 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

J. VAITULIONIS
PIRMAS LIETUVIS
Chiropraktas Gydytojas
307 GRAND STREET,
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: nuo 9 ryto iki 3 vak.
Nedėliomis ir šventadieniais
Nuo 10 ryto iki 1 po pietų

LIETUVIŠKA
RESTAURACIJA
BAR & GRILL
Gaminame amerikoniško ir lietuviško stiliaus valgius. Galima gauti Amerikos ir importuotos degtinės vyno ir alaus.
Lietuviškas kumpis, rūkyti kilbasai ir kopūstai galima gauti kasdieną
Joseph Zeidat
411 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

Viktoras Abečiunas
Lietuviški skilandžiai, dešros, bekonai ir kitokie geriausios rūšies produktai išvažiojami po visas Connecticut lietuvių kolonijas.
Reikalaukite šių tikrai gardžių ir gerų produktų pas savo vietinį bučerį
385 Park Street,
New Britain, Conn.
Tel.: 1481

STANLEY GRILL
PAUL USONIS, sav.
RESTAURANAS IR BARAS
Geriausi gėrimai ir alus
KVIEČIAME
642 Stanley Street,
New Britain, Conn.
Tel.: 6872

ALLIANCE HALL
Restauranas ir Baras
Viena iš puikiausių lietuviškų svetainių
Tinkama vieta visokioms pramogoms.
Kasdien muzika ir šokiai
ALLIANCE HALL
K. Buividas, sav.
197 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 4-6344

The Logan Inn, Inc.
A. Mikalauskas, prez.
M. Stalonis, ižd.
RESTORANAS IR BARAS
Įvairiausi gėrimai
Pirmos rūšies maistas
Draugiška nuotaika
PRAŠOME:
3296 Atlantic Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tel.: AP. 7-9674

I. BANAS SIGNS
Ign. Banasevičius,
Dailininkas.
Daromos įvairios iškabos auksinėmis ir kitokiomis raidėmis
Visokie meno darbai atliekami greitai, gerai ir pigiai
Kreipkitės:
IGN. BANASEVIČIUS
350 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

B. J. SCHEGAUS
Real Estate ir Insurance
Norite pirkti ar parduoti namą?
Gauti paskolą?
Apsidrausti?
— Kreipkitės:
B. J. SCHEGAUS
195 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
Tel.: EV. 7-1241

Vienybės atstovas
SCRANTON, PA.
W. A. MEŠKŪNAS
132 W. Market St.

TARZANAS IR TARZELĖ

Edgar Rice Burroughs

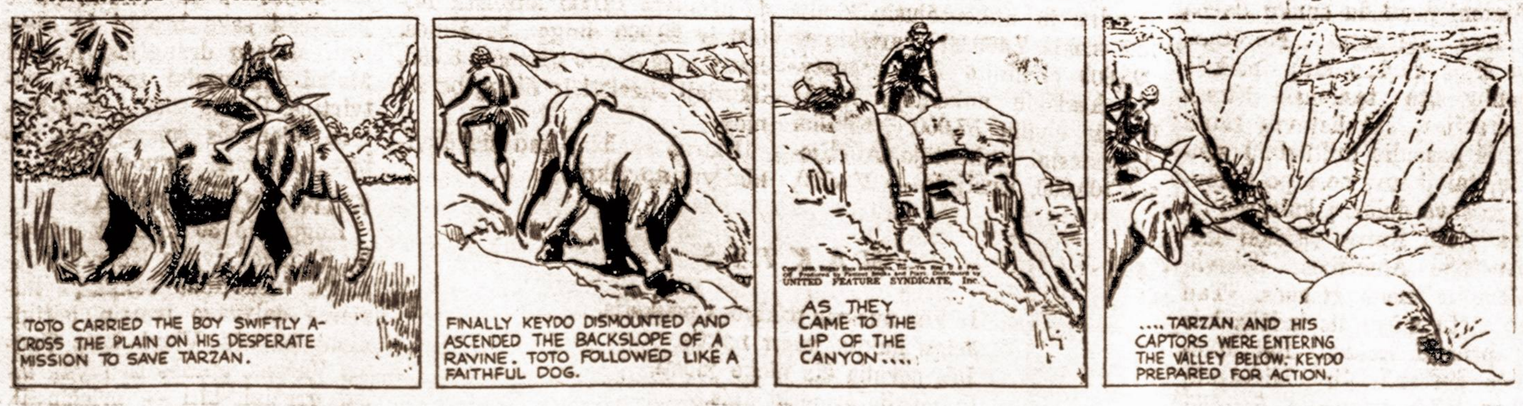

142 — Toto vaikėzo įsakymą tuojau suprato. Jis lyg atjausdamas Keidos rūpestį ir susijaudinimą Tarzano likimu skubiai nešė jį per laukus.

Pagaliau jiedu pasiekė slėnį. Keidas nulipo nuo Drambliuko nugaros ir pradėjo lipti aukštyn. Toto jį sekė, kaip koks ištikimas šuniukas.

Keidas, o taip pat ir Toto, kuris dabar nuo vaikėzo visai neatsitraukė, prilipo patį viršų šlaito ir pradėjo dairytis aplinkui.

Kaip tik tuo momentu, žemai, slėnyje pasirodė plėšikai su Tarzanu. Keidas nieko nelaukęs aktingai ruošėsi naujam plauni vykdyti.

Žiūrėkite — Tarzano apysakos tęsinys šeštame puslapyje.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
TEL. EVERGREEN 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Notary Public. Tel. STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN, N. Y.
Tel. Evergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41—72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC TEL. NEWTON 9-4464

F. W. ŠALINS
(ŠALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

A. RODZEVICZ
(RADZEVIČIUS)
TEL. STAGG 2-4409
402 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN, N. Y.

Tel. STagg 2-0783 Night. HAvemeyer 8-1158
JOSEPH LE VANDA
NOTARY PUBLIC
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.
Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

VIENYBĖ
Established 1886
Published every Friday by
Lithuanian Press Corporation
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y
Telephone: EVergreen 7-7840

JUOZAS TYSLIAVA, Editor-in-Chief

Entered as Second Class Matter October 23 1907 at the Post Office at Brooklyn, New York, Under the Act of March 3, 1879

PRENUMERATA METAMS
Jungtinėse Valstybėse $2.50
Kituose kraštuose 3.00

Advertising rates on application

SUVAŽIUOJAME

Lietuviškumas Amerikos lietuviuose liko iki šiol dar tiek gyvas, ne vien, kad lietuviai stiprūs savo tautiška prigimtimi, bet ir todėl, kad jis visada buvo ūgdomas ir žadinamas. Tarpe tų lietuviškumą ūgdančių ir jį žadinusių, svarbią, o gal net svarbiausią, rolę suvaidino lietuviški laikraščiai. Pirmasis lietuviškas laikraštis Amerikoje buvo Vienybė, jis ir ėmėsi pirmojo sunkaus darbo. Jis sklido tarp visų lietuvių, visoje Amerikoje Jis pasiekė ir tuos, kuriems mažai kas buvo žinoma apie lietuvių tautą, apie tos tautos garbingą praeitį. Vienybės pirmieji skaitytojai, o ir daugelis po jų, buvo tie, kurie, bendrai, gyvenime skaitė pirmą laikraštį, o tuo laikraščiu buvo Vienybė.

Per 55 metus Vienybė tapo laikraščiu, pajėga, kuri sukūrė srovę, galvojimą. Apie Vienybę susibūrę tūkstančiai žmonių buvo tie, kuriems rūpėjo Lietuvos laisvė, lietuvių tautos garbės kėlimas Lietuvos žemėse ir išeivijoje. Tuo būdu ir susikūrė vardas — vienybietis. Šiandien vienybiečių mes turime visoje Amerikoje. Kiekvienoje Amerikos lietuvių kolonijoje yra būrelis vienybiečių, kurie garbingai sunkiais ir džiugiais lietuvių tautai momentais atlieka tas pareigas ir uždavinius, kokius kiekvienas lietuvis turi atlikti savo tautos gerovei, o vienybiečiai ypatingai su dideliu pasišventimu šias pareigas Amerikoje eina, taip ilgai, kaip ir šis seniausias laikraštis Vienybė.

Ir šį laikraštį kūrė, jo idėjas skleidė ne vienas, bet didelė šeima gerų lietuvių. Per 55 metus prie šio laikraščio ėjimo, prie jo vystymosi prisidėjo jau ne tūkstančiai, bet dešimtys tūkstančių gerų lietuvių. O kiek lietuvių vyrų ir moterų rašė į šį laikraščių, kad visi lietuviai žinotų, kas dedasi Amerikos lietuvių pasaulyje. Kiek tūkstančių Vienybė turėjo bendradarbių visoje Amerikoje ir kiek tūkstančių ji turėjo rėmėjų.

Šiandien Vienybės užduotis ypatingai sunki. Šis laikraštis šiandien turi kovoti už Lietuvos išlaisvinimą ir kovoti čia prieš lietuvių tautos priešus, išdavikus. Ji turi žadinti Lietuvai meilę senuose ir jaunuose, o tokį uždavinį gali atlikti tik todėl, kad Vienybė turi bendradarbių ir rėmėjų visoje Amerikoje.

Vienybė varo didelį tautinį darbą. O tą darbą atlieka didelė vienybiečių talka. Per Vienybę buvo sušaukta daug įvairių seimų ir susirinkimų, bet pati Vienybė nėra šaukusi savo savo bendradarbių, korespondentų, atstovų ir rėmėjų suvažiavimo. Tačiau šiais lietuvių tautai sunkiais laikais vienybėčiai turi susirinkti ir pasitarti. Pageidaujant daugeliui vienybėčių nutarta lapkričio 23 d. sušaukti pirmasis Vienybės suvažiavimas. Į šį suvažiavimą suvažiuos visi Vienybės bendradarbiai, korespondentai, atstovai ir rėmėjai, o taip pat lietuviškos spaudos veteranai, kurie padėjo pagrindus mūsų varomam darbui.

Taigi suvažiuosime visi vienybėčiai mūsų tautos reikalų šaukiami.

LIETUVIŲ KULTŪRINIS INSTITUTAS

Amerikos lietuvių organizacijos, susibūrusios į A.L.R.K. Federaciją, jau šių metų birželio mėn, pabaigoje buvo nusprendusios įkurti įstaigą, kuriai parinktas vardas: **Lietuvių Kultūrinis Institutas** arba **Lithuanian Cultural Institute**. Prof. Kazys Pakšas pakviestas to instituto direktorium ir pirmuoju organizatorium. Instituto buveinė numatyta Čikaga, antras didžiausias pasauly lietuviškas miestas.

Iš Kalifornijos Universiteto persikėlęs Čikagon Liet. Kultūrinio Instituto direktorius surado savo ofisui patalpas ir rugsėjo pradžioje pradeda Instituto organizacinį darbą. Lietuvių Kultūrinis Institutas sieks šių penkių pamatinių tikslų:

1. Leisti knygas apie Lietuvą

Prancūzų ir vokiečių kalbom knygų apie Lietuvą ligšiol išeidavo daugiau, nes tų kraštų rašytojai, mokslininkai ir turistai dažniau Lietuvoje lankydavosi, o ir patys lietuviai inteligentai dažniau tų kalbų pramokdavo. Lietuvos universitetuose būdavo po keletą vokiečių, šveicarų ir prancūzų profesorių. Lietuvos studentai studijų pagilinti daugiausia vykdavo į prancūziškus ir vokiškus kraštus.

Dėl atstumo ir dėl D. Britanijos universitetų brangumo Lietuvos kultūriniai santykiai su anglosaksų pasauliu būdavo gana reti ir angliška literatūra apie Lietuvą labai maža. Daugelis jų knygų ir žurnalų patiekdavo apie Lietuvą netikslias ir neaiškias žinias. Tad nors ir esame labai sena tauta, šnekame seniausių ir turtingiausių formų Europos kalba, turime negirdėtai didelį dainų rinkinį, XIV-XV amžiuose sukūrėme didžiausią Europos valstybę ir už savo laisvę kaip liūtai draskėmės plačiuose Rytų Europos laukuose, bet anglo-saksų pasauly mes vis dar esame neatrasta, nežinoma tauta. Lietuvių Kultūrinis Institutas ketina patiekti anglų kalba įvairių knygų apie lietuvių tautą, jos kultūrinius laimėjimus ir jos laisvės troškimus. Instituto direktorius ligšiol yra parašęs ar įpusėjęs rašyti šiuos raštus:

1. The Destruction and Resurrection of the Baltic States. (apie 40 pusl.)
2. The Baltoscandian Confederation Boundaries. (apie 100 pusl.)
4. The Historical Geography of Lithuania (dar nebaigta).

Greta šitų knygų Institutas norėtų išleisti, jeigu kas sutiktų parašyti, dar šiuos veikalus:

5. The History of Lithuania (nuo 500 iki 700 pusl.)
6. Geography of Lithuania (150-200 pusl.)
7. The History of the Lithuanian Literature.
8. Some Aspects of the Lithuanian Art.

Gal būt kai kurie autoriai teiksis pasiūlyti nedidelių knygelių bet kuriomis kitomis temomis iš Lietuvos ekonominio bei kultūrinio gyvenimo.

2. Paskaitos apie Lietuvą

Knygos nėra vienintėlė priemonė susipažinti su Lietuva. Mažesniu mastu tai galima pasiekti ir gyvu žodžiu. Tad Instituto direktorius neatsisakys prie kiekvienos galimos progos pakalbėti apie Lietuvą ir kitus Baltijos kraštus universitetuose, kolegijose, klubuose ir draugijose.

3. Lithuanistikos seminarai

Čikagos universitetuose mokosi per 60 lietuvių studentų. Tikimasi, kad apie trečdalis ras laiko beveik reguliariai lankyti Lithuanistikos Seminarą, kad arčiau susipažintų su Lietuva ir jos kultūra. Seminaras žada apimti Lietuvos geografiją, istoriją ir kai kuriuos kultūrinius klausimus.

4. Santykiai su kaimynais

Lietuvių Kultūrinis Institutas palaikys santykius su kaimyninių tautų panašiomis institucijomis ir su jų kultūriniais sluoksniais. Baltijos ir Skandinavijos tautos sudaro labai naturalų geografinį ir kultūrinį ratą, tad su šitomis tautomis lietuviai seniau kultūroje bendrai dirbo taip vadinamose metinėse Baltijos ir Šiaurės kraštų konferencijose; mūsų Institutas irgi tęs šitas Baltoskandijos kultūrinio bendrumo ir pagilinto draugiškumo tradicijas.

Lietuvos imperija praeity tęsėsi iki Juodųjų jūrų ir Lietuvos administracija paliko gražių prisiminimų visoje Ukrainoje ir Gudijoj. Lietuva ilgai gyveno artimoje sąjungoje ir su Lenkija. Tad su slaviškais mūsų kaimynais Institutas irgi vystys draugiškus santykius, nes mažai mūsų tautai draugų niekad perdaug nebus.

5. Savystovė kultūra galima tik nepriklausomoj šaly

Šita tiesa bus plačiau nušviesta pirmoje Instituto knygutėje. Ten bus pakankamai įrodyta, kad Lietuva per 20 nepriklausomo gyvenimo metų savo kultūrai iškelti ir žmonių gerovei išplėsti yra daugiau padariusi negu per šimtą metų svetimoje "globoje."

Institutas ieško draugų

Auklėti brandesnes lietuv. kultūrines pažiūras ir sužindinti su lietuviais anglosaksų pasaulį — tai sunkus ir vienam žmogui neįmanomas darbas. Šios kilnios pastangos ieško sau talkininkų.

Visi, kurie teiksis Institutui rašyti ar versti knygų ir straipsnių jo leidiniams, bus užskaityti Instituto nariais korespondentais. Šiuo metu Instituto direktoriui labai būtų pravartu žinoti, kas ir kokius plačiai suprastos lituanistikos veikalus rašo ar planuoja rašyti.

Instituto ofisui šiuo metu reikalingi rinkoje beveik nebegaunami šie veikalai: Lalio lietuviškas-angliškas ir angliškai-lietuviškas žodynas; Šapokos Lietuvos Istorija ir visokie istorinės Lietuvos seni žemėlapiai (ypač Radvilos žemėlapis 1613 m.). Žemėlapius užtektų tik paskolinti, kol bus išleista Lietuvos istorinė geografija.

Šiuomi pradedu sunkų darbą kukliose sąlygose. Norėtųsi, kad šitas darbas kitų mokslo žmonių būtų tęsiamas ištisas generacijas. Jei lietuvių tauta ima iš pasaulio kultūrinių sandėlių, tai ji turi nors po truputėlį ir savo dalies į kultūros lobyną įdėti. Karas visiškai izoliavo nuo Amerikos lietuvių mokslo ir meno žinynes. Tad šiuo metu mūsų šis indėlis bus nepaprastai kuklus. Bet tikėkimės geresnių ir laisvesnių taikos laikų, kuomet lietuvių talentai plačiau praskleis savo žiedus didžiajam pasauliui.

Prof. Kazys Pakštas, Ph. D.
6017 South Kenwood Ave.
Chicago, Ill.

KELETAS BŪDINGŲ FAKTŲ IŠ MŪSŲ BOLŠEVIKŲ VEIKLOS

Lietuviui nesiseka būti išdaviku, jis, anot to ūkininko pasakos, dirba, kaip pasamdytas . . .

Sunku žmogui dirbti kuris nors darbas, kuris yra tau svetimas ir idėjomis ir supratimu. Dažnai Lietuvos kaime girdi ūkininką sakant, — dirba, kaip pasamdytas. Reiškia, dirba ne sau, arba nemoka dirbti.

Nusižiūrėjus į Laisvės komisariukų darbą, veržiasi toks pats pasakymas, kaip ir to ūkininko, "dirba kaip nusmadyti." Ir šios minties prasmė dar tuo gilesnė, kad jų darbe visur matai tą pasisamdymą Lietuvos priešams, bolševikams. Ir kaip jie nesistengia dirbti savo darbdaviams — kraugeringiems bolševikams, jie vis kerta pro šalį. Čia paima gaidą per aukštai, tai kitoje nutęsia per žemai. Ir pati jų orientacija dažnai būna taip akla, kad stebiesi žmogus, kodėl bolševikai nepakankamai painformuoja savo agentus.

Gerai atsimename laikus, kada kraugeringos bolševikų ordos užplūdo Lietuvą. Laisvė tuoj pardėjo skelbti, kad kiekvienas gali užprenumeruoti Laisvę savo giminėms Lietuvoje. Tačiau neilgai jiems sekėsi kolektuoti. Laisvės komisariukams paaiškėjo, kad "laisvos" sovietų sąjungos piliečiai negali gauti jokio laikraščio iš užsienio, net ir Laisvės, net ir Vilnies.

Ir kaip gali GPU leisti, kad ir Laisvę sovietų gyventojams skaityti, kada iš Laisvės sovietų žmonės sužinos, kad Amerikoje žmogus gali gauti kiek nori maisto, kad darbininkai turi automobilius, kad ruošia pokylius, puikias vaišes ir .t.t Tuo tarpu sovietų spauda tvirtina, kad kapitalistiniame pasaulyje darbininkai badauja, vargsta, vergauja. Jeigu jie pamėgino Laisvę į "išlaisvintą" Lietuvą siųsti, tai greičiausiai gavo dar gerą pabarimą iš savo bosų.

Veik tuo pačiu metu Laisvė pradeda spausdinti Petro Cvirkos romaną — Žemė maitintoja. Bimba, Mizara ir kiti panašūs žinojo, kad Petras Cvirka yra Lietuvos laisvės duobkasys, bet jie nežinojo, kad jo knyga toli gražu nekomunistinė, nors Rusijos bolševikai ją buvo išsivertę. Jie daug įvairių knygų Maskvoje išsiverčia, bet ar tos knygos pasiekia eilinį sovietų gyventoją, tai to Laisvės komisariukai nežinojo. Jie nežinojo ir to, kad bolševikams, smaugiantiems Lietuvos laisvę, negali patikti Cvirkos romanas, kuris kelia Lietuvos laisvės idėją, skaitina meilę nuosavam žemės sklypui, aukštai įvertina Lietuvos savanorius kūrėjus. Tai juk priešinga Maskvos politikai, kuri siekia nusavinti ūkius, paversti visus ūkininkus valstybės kumečiais, smaugia Lietuvos laisvę ir į kalėjimus grūda Lietuvos laisvės kovotojus — savanorius. Bosas įsakė, ir Laisvė turėjo nutraukti spausdinti Cvirkos romaną.

Kliedėjimais Laisvė eina toliau. Vietoje vokiečių šatliniai paskelbę, kad Vokietija nesiruošia pulti Rusijos, Laisvė tvirtina, kad jokio karo tarp vokiečių ir rusų nebus O kas įvyko? Tame pat Laisvės numeryje tvirtinama, kad karo nebus ir tame pat numeryje pranešama, kad jau vokiečiai veja bolševikus iš Pabaltijo ir Lenkijos. Kur jų protas?

Štai prieš keletą dienų Laisvė užkabina savo pirmojo puslapio kampe raidę ...V—, reiškiančią Victory. Tai kariaujančių demokratinių valstybių visuomenės ženklas. Laisvė puošėsi tokiu ženklu, bet neilgai. Čia jau iš kitos pusės jiems pasakyta nesipuošti svetimomis plunksnomis.

Tai tik keli atsitikimai, bet jei užtektų kantrybės, tai pririnktum žmogus galybes tokių pavyzdžių.

Ir, mat, kaip sunku lietuviui išdavikui tarnauti svetimiems. Kaip kertama, kaip ne, o vis pro šalį.

Vl. B.

KIEK ŽMONIŲ ŽUVO DABARTINIAME KARE

Rusų-vokiečių karo aukų Lietuvoje iš viso 44,000, Latvijoje — 54,000, Estijoje 39,000.

Jungtinių Amerikos Valstybių karo statistikos biuras skelbia apytikrias žinias apie dabartinio karo aukas. Iš paskelbtų davinių matyti, kad iki šiol kare jau nukentėjo arti 11.000,000 žmonių. Į tą skaitlinę įeina užmuštieji, sužeistieji, paimtieji į nelaisvę ir dingę be žinios žmonės, civiliai ir karškiai.

Daugausiai nukentėjo Sovietų Rusija, Prancūzija, Vokietija, Lenkija ir Jugoslavija. Alijantai nukentėjo daugiausiai. Bendra jų nukentėjusių skaitlinė siekia 7,469,000 kariškių ir 995,000 civilinių. Ašies valstybių kariškių nukentėjo 1,803,000 ir civilių 57,000. Civiliai daugiausiai nukentėjo Anglijoje: 100,000, Rusijoje — 280.000, Lenkijoje — 450,000, Prancūzijoje — 65,000, Jugoslavijoje — 30,000.

Pastebėtina, kad Baltijos valstybės: Lietuva, Latvija ir Estija, taip pat Suomija, Rumanija ir Vengrija laikomos ašies valstybėmis.

Tuose daviniuose pažymėta, kad Lietuvoje nukentėjo 44,000 žmonių, Latvijoje 54.000 ir Estijoje 39,000. Iš jų Lietuvoje užmušta 9,000, sužeista 12,000 ir 23.000 dingę be žinios. Latvijoje užmuštų 12,000, sužeistų 14,000 ir 28,000 dingę be žinios. Estijoje iš 39,000 užmušta 8,000, likusieji sužeisti ir dingę be žinios.

Biuras skelbia, kad šie daviniai yra apytikri.

NAKTIS

Ir kur nuskris paklydęs paukštis,
Jeigu naktis, visur naktis.
Juk nevalia čia nieko jausti,
Ir nevalia atmerkt akis.

Teskrenda paukščiai, teplasnoja —
Ir kur jie naktį benuskris?
Naktis atėjo ir sustojo,
Naktis užmerkusi akis.

D. GĖLAINIS

TOKIU BŪDU

Pr. Lapienė

IRGI VADUOTOJAI

Kun. Chase skundžiasi savaitrašty Amerikoje (N. 36), kad šiandien žmonės keisti ir neįvertiną tų, kurie puikiai žiną kelią atsiekimui tikslo.

Pasakodamas apie Lietuvos vadavimą iš svetimųjų globos, meta kartų šypsnį visokiems komitetams ir jų fondams, o pavyzdžiu pakiša **Brooklyno Apreiškimo parapijos** Šv. Vardo draugijos narius, kurie jau metai **kalbą rožančių už Lietuvos išvadavimą.**

Gražiai apie tai paminėjęs, piktai sušunka:

— Ar randame kur nors širdingo pritarimo tokiam girtinam ir reikalingam darbui? Gaila sakyti, kad ne! Kur žinoma, kad tie Šv. Vardo vyrai susirenka kas mėnesį ir atkalba šventą rožančių? Jie naudoja tą vieninteli ginklą, priemonę atstatyti Lietuvą, vesti Lietuvos saulę į nepriklausomybę ir ramybę! Valio Švento Vardo vyrai! Jūs, o ne kiti pagerins Lietuvos padėtį. Jūs tuo numylėtu, nepasipriešinamu ginklu išvaduosite Lietuvą. Laikykitės! Gyvuokite! Taip tyliai, taip kukliai vien savo laisvu noru ir atkaklumu tie tikri ir ištikimi Lietuvos sūnūs veda kovą už Lietuvą ir lietuvius!

Juokas juoku, o visgi labai įdomu, koks skaičius tų Šv. Vardo vyrų taip "vaduoja" Lietuvą. Dar įdomiau—koks skaičius Amerikos skaitytojų tiki, kad geriausias ginklas Lietuvai atvaduoti — yra kukliai atkalbėjimas rožančiaus.

LAISVINTOJAI

Jei katalikuose, tuose, kurie nuolatiniai lanko bažnyčią, bet kurie taipgi yra geri lietuviai, yra tokių fanatikų, kurie tiki, kad Lietuvą galima išvaduoti rožančiu, tai nedaug tenka stebėtis, kad yra lietuvių, kurie tiki, kad Lietuva be Stalino globos žuvusi. Bolševikai umiu laiku surinko virš dviejų tūkstančių dolerių Sovietams medikalės pagalbos teikimui. Surinko iš lietuvių.

Skurdu, liūdna galvojant apie savo tautiečius, kurie taip naiviai pasiduoda įvairiems "gero aiškintojams" ir net sunkiai uždirbtais centais tuos parazitus palaiko.

MOTERŲ VEIKLA

Moterų Vienybė po vasaros atostogų rimtai ėmėsi darbo. Rugsėjo 16 d. įvykusiame susirinkime daug naujų sumanymų iškėlė. Svarbiausiųjų — Amerikos lietuvių moterų Lietuvai gelbėti fondo įsteigimas. Tuo reikalu bus atsikreipta į mūsų veikėjas, pasitarta ir tikimasi turėti gerų pasekmių.

Remtinas sumanymas. Labdarybė moteryse visada daugiau pasireiškė, negu vyruose. Moterys jautresne širdimi ir duosnesne ranka, visada siekė pagelbėti savo broliui ir seseriai. Moterų draugijos, įvairūs klubai jau seniai tai yra patvirtinę. Reikia tikėtis, kad Moterų Vienybės sumanymas nebus šauksmas tyruose.

KANADOS SEIMAS

Rugpiūčio 30 ir 31 Montreale, Kanadoj, įvyko Kanados lietuvių visuotinas seimas, kuriame dalyvavo įvairių įsitikinimų žmonės. Vieni, kaip Tautos Varpas, aprašė tą įvykį, labai gražiai, kiti — priešingai. Naujienų dienrašty 213 Nr. keli žmonės tą įvykį aprašė: vieni išgyrė, kiti išpeikė.

Gaila, kad sveikomis akimis žiūrint ir ausimis klausant ne vienokiai dalykai suprantami.

MIRGANTIS PASAULIS

PASKUTINIS LIETUVOS KARALIUS

Ne tik žemaitis, berods, kiekvienas lietuvis gerai žino Rietavą. Tai vienas gražiausių Žemaitijos miestelių, Visas miestas, kaip vienas sodas. Medžių šakos dengia per Rietavą einančius kelius ir gatves. Kiekvieno namo palangėje gražus, margas gėlių darželis. Gatvės jau seniai prieš karą grįstos akmenimis. Nors trobos daugumoje medinės, bet gražiai dažytos ir vis panaujinamos. Ir ūkininkai aplink Rietavą geriau gyvena, negu tolimesni nuo šio miestelio. Pamenu, kaip prieš keletą metų lankiau tas vietas. Ilgai, vietinio žmogaus vedžiojamas, vaikščiojau Rietavo apylinkėse ir niekad nepamiršiu taip ten vadinamo kunigaikščio dvaro.

Penkių aukštų rūmai

Penkių aukštų didžiuliai rūmai, kolonomis, statulomis ir visokiais ornamentais papuošti rūmai. Jie niūrūs, bet kartu ir vilioja žmogų į save, į savo didingos praeities paslaptis. Rūmus supa trijų ir pusės šimto akerių parkas. Dabar tik likučiai to didingojo parko, koks jis buvo, kada rūmuose dar gyveno senieji jų šeimininkai. Nyksta įvairių kraštų medžiai, kurie, kad būdavo aukšti, bet rūpestingai žiemą aprišami šiaudais, o kada pavasarį jie sužaliuodavo, sužydėdavo, tas didžiulis parkas atrodydavo, kaip vienas žiedas. Šimtai žmonių dirbdavo gražinti ir tvarkyti gražias, ilgas ir vingiuotas parko alėjas, klombus, šiltnamius, pavilijonus ir pačius įvairiaspalvius parko medžius. Daug tų medžių iššalo, vysta ir likusieji, tik tvirtieji lietuviški ąžuolai, uosiai ir topoliai auga, kas pavasarį sužaliuoja ir rudenį paruduoja. Parko viduryje telkšo didžiulis prūdas. Ir šio krantai griūva, tik pakraščiais dar nardo gulbės, primindamos seną to dvaro karališką galybę.

Nesulaukė naikinimo

Didžiūnai gyvenę tuose rūmuose, nesulaukė nei pereito karo, nei laikų, atnešusių naikinimą ir ardymą šiems rūmams ir didžiuliui parkui. Ir šiandien šis dvaras vadinamas kunigaikščio dvaru. Tuose rumuose ilgus amžius gyveno žemaičių kunigaikščiai Oginskiai, gerai iš pasakojimų nepamenu paskutiniųjų dviejų kunigaikščių vardų, tačiau vienas, rodos Melchijoras — Juozas Oginskis mirė 1908 metais Vienoje, jo brolio, kunigkaiščio Tado-Antano Oginskio, mirtį gaubia didžiausias paslapties šydas.

Žemaičių patrijotas

Tadas - Antanas Oginskis buvo didelis žemaitis patrijotas. Jo dvaruose nebūdavo nei vieno lenko darbininko, nei tarno. Visoje Lietuvoje ir net Rusijoje buvo išmėtyti jo dvarai kurių turėjo 99. Jis nevažinėdavo į užsienius ūžti ir trankytis, o ištisais metais gyveno savo rūmuose, prie Endrejavo. Jo rūmus lankydavo įvairūs Europos didikai. Jis labai mėgo muziką ir laikė nuolatinį orkestrą iš 120 žmonių. Jam koncertuoti atvykdavo iš Italijos, Prancūzijos ir Rusijos gilumos žymiausi dainininkai ir dainininkės. Daug laiko praleisdavo savo bibliotekoje, kuri buvo didžiausia visoje Lietuvoje. Jis būdavo su didikais, dvaro svečiais, bet dažnai susitikdavo ir su kaimiečiais. Visais galimais būdais stengėsi pakelti apylinkės ūkininkų kultūrą. Skatino juos taupyti ir dar devyniolikta me amžiuje Rietave įsteigė ūkininkų banką, o taupiems ūkininkams skirdavo 100 rublių premiją. Mylėdamas Žemaitiją, mylėjo ir žemaičių arklius, vadinamus žemaitukus. Jo papuoštą karietą veždavo tik žemaitukai arkliai. Savo lėšomis laikė mokyklą Rietavė ir vėliau dar įsteigė žemės ūkio mokyklą ir samdė kelis agronomus, kad jie padėtų vietos ūkininkams. O Rietavas, po didžiojo gaisro, tik ir atsistatė kunigaikščio Tado Antano Oginskio aukomis.

Važiuodavo aštuonetu arklių

Senesnieji žmonės dar dabar atsimena, kaip Oginskis važiuodavo žemaičių keliais. Kelionės laiko gaišti daug nenorėjo ir kada jis važiuodavo į Klaipėdą, Rygą ar kitą miestą, tai iš anksto išjodavo būriai vyrų su kinkytais arkliais, važiuodavo greitai, zovada, o kas 20 viorstų aštuoniatą pavargusių arklių pakeisdavo naujais, pasiganiusiais. Sako, kad taip jis kai kada nuvažiuodavo greičiau, negu tų laikų geležinkeliais, o Nemuno garlaivius, jis visados pavydavo ir pralenkdavo.

Visos Europos karališkos giminės žmonės žinojo Oginskius ir pas juos dažnai viešėdavo. Aukštiems svečiams jis keldavo didžiules puotas, o parke sukviesdavo tūkstančius žemaičių ir leisdavo jiems pamatyti svečius, klausytis muzikos ir vaišintis užkandžiais ir gėrimais. Tas puotas Rietavo apylinkės žmonės dar ir dabar atsimena.

"Turėsime savo valdžią..."

Visų pasakojimų sūkuryje liko žemaičiuose viena legenda apie paskutinįjį Oginskį. Jis buvo ne tik žemaičių, bet ir visos Lietuvos patrijotas. Nors jo santykiai su rusų carais buvo labai geri, bet jis carų nekentė ir žmones mokė rusų valdžią laikyti svetima valdžia, tikrindamas, kad kada nors "turėsime savo valdžią." Žemaičiai klausydavosi tokių savo kunigaikščio pasakodavo ir traukydavo pečiais iš nustebimo. Tokias kalbas jis vis labiau platindavo ir kartodavo. Pagaliau Tadas Antanas Oginskis pradėjo statydinti didžiules kalves visoje Žemaitijoje. Rusų valdininkai žvalgydavosi tose kalvėse , bet bijodavo žodį pratartį prieš kunigaikštį. Jam lenkdavosi ir gubernatorius. O žemaičiams slapčia pasakė, kad tose kalvėse. kaip tik išmuš valanda, bus pradėta gaminti ginklai. Kai kuriose kalvėse, esančiose atokiau nuo rusų akies, jau buvo pradėta kalti kardai ir net dirbti šautuvai. Meistrais jis kvietė čekus, vengrus ir net vokiečius. Pagaliau jis pradėjo surašinėti vyrus. Įsakydamas per savo pasiuntinius, kad vyrai būtų pasiruošę ilgesnioms kelionėms, kurias apmokė kunigaikštis. Žemaičiai vis negalėjo suprasti, ką galvoja kunigaikštis, pagaliau pradėjo suprasti, kad kunigaikštis ruošia rusams pirtį.

Paskelbia Lietuvos karalystę

Ir štai suvažiuoja ..šimtai bajoraičių iš visos ..Lietuvos. Suruošiama didžiulė puota. Netrūksta svečių iš visos Lietuvos. Netrūksta svečių iš Europos karališkų namų. Sušaukiami tūkstančiai žemaičių. Jiems įsakyta likti keleta dienų prie dvaro. Ir, štai, didžioji puota rūmų ilgojoje salėje. Vynas garuoja savo stiprumu. Kunigaikštis Tadas Antanas pasako jaudinančią kalbą žemaitiškai ir viena svetima kalba, kad suprastų svečiai užsienečiai. Kalbos klausytis leidžiama žemaičių atstovams. Kunigaikštis paskelbia neprikausomą Lietuvos karalystę, save pasiskelbia karaliumi Gediminu II. Rūmai ūžia iš džiaugsmo ir ovacijų.

Rusai ruošiasi Oginskį suimti

Tik, štai, žirgą galutinai prialsinęs, į dvaro kiemą įjoja pasiuntinys. Jis atneša pranešimą ir jį atiduoda tik ką apsikarūnavusiam paskutiniam Lietuvos karaliui. Pranešimas daugiau nieko nesakė, tik tiek, kad rusai sužinojo Oginskio planus ir ruošiasi jį suimti. Įvyksta slaptas pasitarimas. Po jo vėl kalba Oginskis, bet tik pasako kelius žodžius, ištraukia iš makštų kardą ir smeigia sau į krūtinę. Kunigaikštis griūva, bet prie jo niekas neprileidžiamas. Po didelės puotos ir džiaugsmo, Oginskių dvarą užviešpatauja gilus gėdulas. Laidotuvės visai kuklios ir greitos. Tadas-Antanas Oginskis įmūrijamas koplyčios požemyje.

Legenda apie vienuolį

Tačiau, kai tik buvo palaidotas Oginskis, dvare atsirado vienuolis. Jis vaikščiojo po dvarą, sėdėdavo dvaro knygyne, valgydavo tą patį maistą, lankydavo tas pačias parko vietas, lygiai, kaip Tadas Antanas Oginskis. Legenda ir sako, kad toji mirtis būk buvusi inscenizuota, kad caras manytų Oginskį mirus. Tačiau tas vienuolis, sakoma, buvęs tikrasis Oginskis. Dažnai jį lankydavo slapti pasiuntiniai ir paslaptimi prisidengę didikai. Jo gailėjosi visi, o daugiausia žemaičiai. Berods, 1903 metais mirė ir vienuolis. Jis buvo palaidotas kukliai, bet jo palaikai įmūryti toje pat vietoje, kur buvo įmūrytas tariamasai kunigaikštis Oginskis.

Kažin ar kada nors dabar griūvantieji Oginskų rūmai atskleis tikrąją paslaptį, apie paskutinį Lietuvos karalių.

Vl. B.

BITĖS REIKŠMĖ

Nuo seniausių laikų bičių įgėlimai vartojami reumatizmui ir su juo susijusiom ligom gydyti. Bitės penkiasdešimt kartų didesnę vertę turi žiedam apvaisinti, negu medui nešioti.

PUDRA KAPE

Iškasenose vienos moters kape atrastos grožio puselėjimo priemonės, jų tarpe ir septynių spalvų pudra.

AR ŽINAI KAD

— Venecija Italijoje yra pastatyta ant 177 salų, kurias jungia 378 tiltai.

— Žiogų patelė, jei jai būtų duota galimybė netrukdomai leisti į pasaulį įpėdinius, dešimtoj kartoj žiogų privistų tiek daug, kad jie surytų tiek maisto, kiek reikalinga išmaitinti 500 milijonų žmonių.

— Oranžių lietus nulijo 1833 m. netoli Neapolio. Galingas taifūnas buvo nunešęs didelį kiekį oranžių į orą, o audrai nurimus, oranžiai sugrįžo į žemės paviršių "lietaus" pavidale.

— Viduramžiais riteris laikė ypatingu palankumo ženklu, jei jo dama valgė su juo iš vieno indo.

— Turtingiausias pasauly žmogus, Haiderabado nizamas, Indijoje, savo požemiuose laiko gryno aukso už 3,000 milijonų dolerių ir keletą bušelių brangiųjų akmenų.

— Vilnų prekybos didžiausias pasauly centras yra Sidnejuj, Australijoj.

— Danijos vėliava yra pasilikusi napakeista ilgiausiai už bet kurios iš gyvuojančių valstybių.

AR KARTAIS ČIA NEBŪTA LIKIMO RANKOS?

Kare, kaip, gal, nė viename kitame gyvenimo reiškinyje kartais įvyksta nepaprastų atsitikimų. Daug apie nuostabius įvykius išgirstame iš žmonių, daug perskaitome laikraščiuose ir knygose. Suprantamas dalykas, kad šiame nepaprastame kare atsitinka ir atsitiks daugiau ir nepaprastų įvykių. Apie vieną iš jų pasakoja anglų laikraštininkas Stebsas, atvykęs į anglų kariuomenę Prancūzijoje. Tai buvo šių karo veiksmų pradžioje.

Būnant Stebsui fronte ten daugiausia ėjo oro kautynės. Stebsui teko vienas tokias kautynes iš labai arti stebėti ir tam tikru požiūriu net jose dalyvauti.

Atvykęs į vieną Prancūzijos pajūrio miestą Stebsas apsigyveno namelyje kartu su dviem anglų karininkais. Stebsas su atsitiktinais dalyviais patį pirmąjį po atvykimo vakarą kalbėjosi iki vėlumos. Pokalbis buvęs gana įdomus. Vienam iš pokalbio dalyvių kilo mintis pokalbį pratęsti ir baigti ją ant jūros kranto, kitaip tariant, Stebsas su abiem karininkais išėjo pavaikštinėti pajūriu. Naktis buvusi šilta ir maloni. Gana tolokai nuo miestelio paėję pokalbininkai atsisėdo ant didelio akmens ir toliau sau plepėjosi, įsiklausydami tingaus jūros bangų šlamėjimo. Staiga, jų kalbą nutraukė skardūs sirenų balsai, skelbią oro pavojų: artėjo vokiečių lėktuvai.

sBėgti namo nebuvo prasmės. Stebsas ir jo bičiuliai anglų karininkai nusprendė išlaukti pavojų pajūryje. Po kelių sekundžių prasidėjo zenitinių patrankų šaudymas ir lėktuvų mėtomų bombų sprogimas. Padange bėgiojo prožektorių spinduliai, ieškodami vokiečių lėktuvų. Staiga prožektorius vieną lėktuvą į savo spindulius pagavo; prie to prožektoriaus prisidėjo kiti. Stebsas labai smalsiai žiurėjo nuostabių kautynių, užmiršęs pavojų net išbėgo į erdvesnę vietą. Vienas lėktuvas, stengdamasis pasprukti iš prožektoriaus spindulių, pradėjo leistis žemyn ir skristi maždaug ton vieton, kur sustoję spoksojo Stebsas ir abu jo bičiuliai karininkai. Lėktuvą kaudami vijosi zenitinių patrankų sviediniai.Po kurio laiko staiga plykštelėjo skaidri šviesa ir subildėjo sprogimas, — vėliau paaiškėjo, kad lėktuvas buvo numuštas ir krisdamas užsidegė.

Kai baigėsi bombardavimas, Stebsas ir karininkai sutarė grįžti namo. Bet priėję tą vietą, kur stovėjo jų gyvenamasis namas, klaksėjo griuvėsių krūva. Viena vokiečių lėktuvo bomba į tą namelį pataikė ir visai jį sugriovė. Stebsas pasakoja:

"Nakties tamsoje, netekęs vilties rasti įmanomą nakvynę laipiojau po namo griuvesius, norėdamas rasti šį tą savo daiktų. Tačiau dėl nuostolių kartumo nejaučiau. Buvau laimingas, kad atsirado žmogus, pasiūlęs pavaikštinėti pajūriu. Jei ne ta kelionė, namelyje mus visus tris būsų ištikusi tikra mirtis."

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6th Street
VALANDOS
8—10 ryte
1—2 popiet
6—8 vakare
Šventadieniais susitarus
Tel. Evergreen 8-9229

DR. BLADAS K. VENCIUS
499 Grand Street
(Dantų Gydytojas)
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel.: ofiso, STagg 2-0706
Namų—JAmaica 6-3834

DR. A. J. STALONAS
218 Ridgewood Ave.
Brooklyn, N. Y.
Valandos:
1—2 p. p.
6—8 vakare
Tel. APligate 7-1433
arba Academy 2-7400

DR. A. PETRIKA
221 So. 4th Street
(DANTŲ GYDYTOJAS)
VALANDOS
9—12 ryte
1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

HENRY'S
SALDAINIŲ IR LEDŲ KRAUTUVĖ
199 GRAND STREET BROOKLYN,, N. Y.
(šale Vienybės)
GARDŪS NAMIE GAMINTI LEDAI. GERIAUSIOS RŲŠIES SALDAINIAI, ĮVAIRŲS UŽKANDŽIAI, SODĖ
Pietūs tarp 12 ir 2 val.
HENRY FICK, Sav.
Tel. EVergreen 4-8848

Važinėdami Long Island, lankykitės gražiame Great Necke
PUIKIAUSIA IR PATOGIAUSIA UŽEIGA TIK PAS
A. KASMOČIŲ
Salė šokiams. Gražus parkas. Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų, vyno, šampano. — Puikiausias alus RHEINGOLD EXTRA DRY
Gardūs užkandžiai. Mandagus patarnavimas.
Ten galite suruošti piknikus, išvžiavimus ir bankietus.
STEAMBOAT INN
89-91 STEAMBOAT ROAD GREAT NECK, N. Y.
Great Neck 1546

APDRAUDOS IR TURIZMO BIURAS
- Greitas ir saugus pinigų siuntimas į visas šalis
- Laivakortės greičiausiais laivais į visas šalis
- Generalinė apdrauda—namai, automobiliai ir t.t.
- Nuosavybių pardavinėjimas ir administravimas
- Pilietybės popierų reikalai
- Atliekami visi reikalai, kokiais tik kas kreipiasi
- Notaras—tvirtina visokius dokumentus

A. S. TREČIOKAS
Kampas Adams St.
314 WALNUT STREET, NEWARK, N. J.
TELEFONAS: MARKET 2-4867

Universal Package Store
M. S. DAUNIS, sav.
Įvairiausių rūšių degtinė, vynas ir alus
Kreipkitės į mus — geriausias patarnavimas.
235 Elm Street,
New Britain, Conn.
Tel.: 2036

Hartford Ave. Lunch
A. ŠVIRINAS, sav.
Geriausios rūšies likeris, vynas ir alus
Mūsų restaurane patiekiamas puikiausias maistas
Visados draugiška nuotaika, skubus ir geras patarnavimas.
36 Hartford Avenue,
New Britain, Conn.
Tel.: 6639

T. MATAS
Real Estate
43 Fox Street
Waterbury, Conn.
Tel.: 4-6036

UŽSIPRENUMERUOKIT DABAR
VIENYBĘ
Seniausią Amerikos lietuvių laikraštį
IR
LIETUVA
Nepriklausomą mėnesinį žurnalą
Metinė prenumerata už Vienybę ir Lietuvą:
Jungt. Valst. _____ $4.00
Kanadoje ir kitur ____ $5.00
Prenumeratai pinigus siųskite šiuo adresu:
LITHUANIAN PRESS CORP.,
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

KASTAS DIDŽIŪNAS

Kitaip

KĄ JIS DABAR MATO

Išmislai

Aš matau, kaip Vitaičio širdis plaka ir dainuoja:
Tėvynėle, tu brangioji,
Tu mano patieka...
O Bajoras, nors ir mažas,
ateities klausime palieka...
Tėvynėle, tu brangioji,
Tu mano gimtinė,
Aš bevaikis, o tu tėvas—
Su Didžiūnu lygus...

Pradeda mano žiūronas prakaituoti, tai noriu žinoti—kur Smetkys dingo, kad raudoni kazokai vaduoja sąjungiečius? Gal delto, kad neatsiklausta Rimbo. Juk rūta žalia, o žiedai geltoni.

Matau, kad į Vaduoti Sąjungą niekaip negali sandariečius sujungti. Sandara demokratiška, o Sąjunga...

...tai tautininkų klubas, tai vienybininkai, tai Spaudos klubininkai tai radijo Susaidė, tai imk žmogus, susipratęs sandarietis, ir rieskis į visas puses!

Asilai! Dar sykį už trečią terminą balsuokime, ir visi, kaip vienas, į kareivių eiles įstokime!

●

GROMATA SU IŠMISLAIS

Gerb. Didžiūnai!

Kaipo amerikietė, seku lietuvišką spaudą gan ilgokai, bet, kaipo moteris, nenoriu savo amžių prisipažinti. Jūsų humoras mūsų lietuviškame gyvenime labai reikalingas. Prie pirmos progos tamstą pasveikinsiu ypatiškai.

Spaktyva paversta į žiūrovą labai gerai. Todėl malonėkite ir mano išmislus į tavo Didžiūno knygą įrašyti.

Atsakymas:

Labai ačiū už visas ceremonijas. Amžius nesvarbu, bile tik gerai išrodai. Ypatiškai pasisveikinti — kuo greičiau, tuo geriau. Vėl ir vėl parašykit, tik už fušeriavimą nepykit. DIDŽIŪNAS

GYVAČIŲ KARALIUS

Jeigu pasisektų nugalėti Copperheads (a la Lindbergh) ir Rattlesnakes (a la nazi submarines), tai nugalėtojas istorijoj būtų užrašytas kaipo gyvačių karalius.

— —

Viena moteris sako, kad mūsų prezidentas užgimęs bobos planetoj, kadangi mėgsta labai daug plepėti.

Sovietai pastūmė nazius atgal 12 colių. Ypač prieš prezidento kalbą reikėjo pasistengti.

Dar visai neseniai Mizara sakė, kad netiesa, Smolenskas nepaimtas. O dabar jau sako, rusai veja vokiečius lauk iš Smolensko. Taipgi sakė, kad Smolenskas buvo sunaikintas ir išdegintas, o dabar patys rusai bombarduoją ir patys Smolenską naikina. Atrodo, kad jie žarsto nuodegulius ir liepia vokiečiams nekūrenti ugnies ant jų prapulties (property).

Mūsų prezidentas dažnai sako "My friends," tai Stalinas mano, kad jis jam ištikrųjų yra tovarišč.

KU KU

SU VIENA REPETICIJA

Ku Ku su viena repeticija suvaidino bolševikams Operetę. Pražiopsojęs tris valandas repeticijoj išeidamas uždainavo:

Viena bobelka tarė,
Kas čion jam pasidarė?
Tur būt ko nemylėjo,
Kad taip ūmai išėjo.
Tra la la la išėjo,
Gal nesugrįš daugiau,
Tra la la la išėjo,
Nesakęs nė sudiev.

JEIGU Ku Ku patektų į vieną betprotnamį su Jan Va, tuomet galėtų mokytis vaidinti bolševikams veikalus, o su sveika galva neverta eikvoti laiko.

Jeigu aš būčiau buvęs sykį į Hollywood, tai nebūčiau grįžęs į Ridgewoodą, kur pinigų už vaidinimus — nėra. Tai yra sveikas patarimas drg. Jan Va. KU KU

Tai bent sportas!

John Valen, Jr., yra tikras sportininkas. Jis pagavo didžiausią žuvį, laimėjo cash prizą ir užrašė savo močiutei Vienybę. Močiutė gyvena Montelloje. More luck, for bigger fish, John!

Kas tas Židžiūnas?

— Pirmojo Lietuvos karaliaus Žinvaldo ainis. (Žiurėk Dr. Račkaus knygoj Gotai.)

Tie šeši prisakymai

(Tęsinys)

3-čias: Nuėjęs į bažnytūžę, nusiimk kepuružę.

4-tas: Pamatęs merginą—nebėk.

5-tas: Sulaukęs svečio, padėk patrovas ir trunkus ant stalo.

6-tas: Neturi pinigų, neik iš namų.

(Paaiškinimai tilps sekančioje šio skyriaus laidoje.)

VAISTAI NETIKRAI LIGAI

Guli Juozas skersai lovą,
Šaukdamas, kad turi džiovą,

Jei ne džiovą, tai gal gripą,
Ar koks kitas galas lipa.

Sako, kartais galvą skauda,
Kartais baisiai gelia blauzdą.

Skaudą kaklą, tai krūtinę,
Tai, žiūrėk, žandai sutinę;
Ką jam skauda—pats nežino.
Ligą tik išsivaizdino!

Ištikrųjų gi reikėtų,
Kad kas šonus "išvelėtų",

Ir į darbą pastatytų.
Tuomet greitai jis pagytų!

Tinginių taip daug pagijo,
Nes liga jų darbo bijo.

A. K.

BEHIND THE SCENES

By Jos. Rachunas

Prof. X, Exponent of Dextrous Prestidigitation, Thaumaturgy, Legerdemain, Etcetera.

TAILOR JONAS (Not so clumsy after all!)

Contributed by
PRISCILLA SCHNEEBURG

When Elena Sirutis stepped out of the Gypsy Fortune-Teller's, she was very thoughtful. That weird fortune teller truthfully told her she was Lithuanian and that she worked in a tailoring shop. The gypsy had failed to guess her right age. Everybody, including the gypsy, took her for 21, although Elena was every bit of 27. The gypsy had accurately related all the daily occurences at the shop, how the men joked with her, kidded her and really liked her. Elena was so amazed at this revelation that she couldn't restrain telling the fortune-teller about that supreme scalawag, Jonas. Every day he played pranks, pulled her hair, set tacks on her seat or hid her seissors. And the more she was annoyed, the more he would laugh. Jonas was a Greenhorn, or at least that's what Elena called him, even though he lived in this country for 22 years, coming here when he was 8.

Now what did that gypsy say about her future mate? Elen remembered every word. The gypsy had slowly muttered, almost unintelligibly, "He has a nice smile, a very nice smile. But all I can see is someone stepping on toes. It is getting very dark. Some one is stepping on your toes. The man who shall marry you shall step on your toes. That's all I can tell you." That was what Elena came to find out.

At the picnic the next Sunday, Elena pondered over this cryptic answer to her problems. She thought she looked her best that day for she wore her pink dirndl dress with the high front that flattered her thin figure. Elena had spent almost every Sunday dancing at picnics and balls, and it was no wonder she was such a wonderful dancer and rarely lacked partners. When the orchestra played a fox-trot, Stašius, the red-faced, close-cropped butcher's son asked Elena for the dance. She graciously accepted, and began to think about his fine points... she couldn't think of one. In the first place, he was two inches shorter than she. He wheezed in her ears and blew on her neck as he danced, awkwardly. Elena danced on her toes carefully, so he would have no chance to pounce on them.

The next dance was a waltz, and Louis asked for it. Louis was not a Lithuanian. He was an Italian, but he aways came to the Lithuanian dances and danced with all the pretty golden-haired girls. He was tall and dark and a superb dancer... the Caesar Romero type. But he had his vices. Elena could not forget that she had seen him playing dice in the corner lot with the hoodlums. He guzzled beer in corner saloons and swore. But he was suave and almost good-looking. As he swirled her around to the strains of the "Blue Danube", Elena drifted away to a forgiving mood. Maybe she could reform him. She half hoped he would step on her toes. Thinking thus, she grew mellow, when without the slightest warning, someone stepped on her heel, and completely drove all romantic notions out of Elena's head. Some oaf had practically taken off her shoe and Elena turned angrily around only to be greeted by the beaming face of Jonas, her working companion. Before the had a chance to call him a "clumsy ox", he requested the next polka. He had his nerve, she thought, practically taking off her shoe, and then asking her to dance a hot, perspiry polka. She'd show him.

"My next dance is taken, and the next and the next as far as you're concerned." Jonas was hurt when she told him that. When the first bars of the "Vestuvės" Polka were played, Elena disappeared to the balcony. She looked down and saw the mad whirling, and quickly picked out Jonas because he was by far the best polka dancer. She was really surprised as she had never witnessed him at a distance, and he looked wonderfully built, husky and strong. And his agility amazed her. The girl he was dancing with laughed as he hurled her into the air.

Elena felt that lonely feeling creeping over her as she looked at all this jollity, and then suddenly she did not want to stay at the dance any longer. Yes, she even felt a headache coming over her, and she wanted to go home. On the way home, Elena thought of the fortune-teller and no one had stepped on her toes.As a matter of fact, she had not seen anyone with "that nice smile."

The next day, it was back to work. Jonas was busy when she came in and did not even raise his eyes to acknowledge her presence. Nor did he play asingle prank that morning. Elena missed the outburst of laughter that followed one of his tricks. She sewed but without desire and often glanced over in Jonas' direction, but each time she failed to catch his eye. Now for the first time, she saw him as he really was. Jonas was capable and very rapid and by far the most reliable employee. And how could she have disliked his good humor which was one of his finest traits. He would never like her though, after the way she treated him yesterday.

Towards lunchtime, Elena lifted up the finished skirts to take into the adjourning room .She looked neither to the left nor right, but headded for the door. However, when she raised her eyes, she saw Jonas heading for her. She felt hot, and for the first time, excited, at his approach. But she did not have that feeling long, for within the next minute, she tripped on a spool of thread and plopped right on Jonas' toes and straight into his arms.

"Elena, dear Elena, are you hurt, are you hurt?" he cried.

Elena's heart swam within her as she looked up to see him smiling so concernedly. She smiled back, and then murmured to herself, "That's the smile, that very nice smile. And I've stepped on his toes."

I C D C

(I See the Sea)

By CHARLES GEE

Kazimieras Gagas and John Valen, members of The Ebbie Tide Anglers Fishing Club, left for Montauk Point, Long Island to catch a whale. The results of day catch were:

One hundred and five Porgies, twelve Sea bass.

Lithuanian fishermen should try this place.

John Valen took the prize on pool — for three and half lbs., porgie.

Not so bad, not so bad.

CLEMENT VOKETAITIS
Advokatas
66 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.
TEL: TRIANGLE 5-3622
168 GRAND STREET
Tel.: EVergreen 8-7179

JUOZO MARTINAIČIO
Gėlių Krautuvė
272 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Gėlės vestuvėms, laidotuvėms ir kitoms progoms.
Tel.: Evergreen 4-9737

COMPLIMENTS OF
SCHOLES BAKING, Inc.
V. LUKAS, Prop.

LIETUVIŠKA DUONA — Geriausia duona
SCHOLES BAKING
532 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802
Lietuviška duona, pyragai ir įvairūs keiksai pristatomi į visas Brooklyno miesto ir apylinkės dalis. Mūsų duona pristatoma ir į kitus miestus.
Mūsų kepykloje galite gauti vestuvių, krikštynų, gimtadienių ir kitokių iškilmių pyragų

ANTANAS DAUKANTAS
Jonys Bar & Restaurant
948-950 JAMAICA AVE.
Tel. AP. 7-9793
RESTAURANAS IR BARAS
Didelė, graži salė vestuvėms, parėms, šokiams ir kitokioms pramogoms
★
GERAS PATARNAVIM
JAUKI NUOTAIKA
TONY'S BAR & GRILL
ANTANAS DAUKANTAS, sav.
948-950 Jamaica Ave. Cypress Hills, Brooklyn, N. Y.

GYDOMOS CHRONIŠKOS LIGOS

KRAUJO, ODOS, NERVŲ LIGOS, Chroniškos VOTYS, Pilvo ir žarnų netvarka, pūslės ir inkstų suirimas ir kitokios vyrų ir moterų ligos gydomos moderniškais būdais. Kraujo tyrimas, urinalysis ir X-rays teisingai išaiškina ligą. Ateikite šiandien ir patikrinkite savo sveikatą.

MEDIKALĖ EGZAMINACIJA $2.00
DR L. ZINS
(Virš 30 metų privatinės ir ligoninės praktikos)
110 EAST 16 St., NEW YORK
Tarp Union Sq. ir Irving Pl.
Val. 9 ryto iki 8 vak. Sekmadieniais: 9 ryto iki 2 p.p.

TARZANAS IR TARZELĖ — Edgar Rice Burroughs

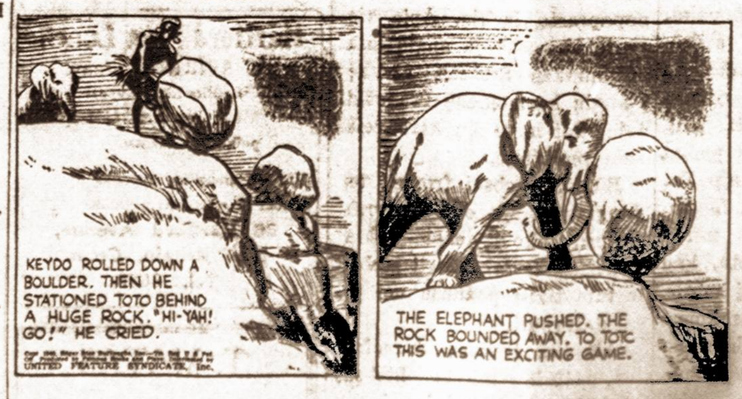

143 — Keidas tuoj surado eilę didelių akmenų ir pristūmė juos prie pat krašto. Paskui jis davė ženklą drambliukui tuos milžinus akmenis stumti žemyn.

Toto, suprasdamas Keidos kiekvieną įsakymą, tuojau vieną didelį akmenį pastūmė. Akmuo pradėjo ristis žemyn. Tas adrbas jam labai patiko.

Akmenys griaustingai viens po kito ritosi tiesiog ant plėšikų. Taip netikėtai ir staigiai užpulti, tarp plėšikų pasidarė didžiausia panika.

Keidas pamatęs Tarzaną pradėjo rėkti, kad jis nuo plėšikų bėgtų. Bet Keidas nežinojo vieno svarbaus dalyko. Jis nežinojo, kad Tarzanas buvo visai bebėgis.

Žiūrėkite — Tarzano apysakos tęsinys aštuntame puslapyje

DARIAUS GIRĖNO PAMINKLUI AUKOS

PIKNIKO PELNAS

Didvyrių Dariaus - Girėno paminklo fondo komitetas visuomenei skelbia šią devynioliktą apyskaitą. Apyskaitą apima visas pajamas iki šių metų rugpiūčio 30 d., o taip pat pajamas iš šios vasaros pikniko.

Komitetui po 1 dolerį prisiuntė — J. S. Rainys, Philadelphia, Pa., brooklyniečiai J. Gineitis ir Nikodimas Katinas. 2 dolerius aukojo philadelphietis A. Dzikas, savo viešėjimo Brooklyne metu. Brooklynietis Danielius Raškevičius aukojo 1 dolerį ir 65 centus surinko. V. Sakatauskas, Passaic, N. J. 1 dolerį. Lietuvių Amerikos ūkėsų klubas, Bayonne, N. J., 2 dolerius. Tuos pinigus atsiuntė J. Zaleckas, per kurį fondui aukojo — J. Vilkalis 1 dolerį. K. Česnauskas 50 centų ir 50 centų smulkesnėmis aukomis.

Ona Yakštienė jau antru kartu fondui surenka stambesnę sumą. Šį kartą ji parinko aukas viešėdama Mildos Šalaviejūtės gimtadienio puotoje. Tą dieną po 1 dol. aukojo C. Lučka, F. Valaitis, Nellie Sullivan, Antanas Kasmočius B. Zinis, F. Šalaviejus, Aldona Zinis, J. Miliauskas, Juozas Garšva, B. J. Schegaus Antanas Daukantas; po 50 centų — aukojo M. Miltakienė, J. Spivak, Jonas Gaigalas, J. Natkevičius, S. Kristupaitis, P. Siaris, A. Balčiūnas, J. Sescila ir J. Krunklys 25 centus. Viso surinkta 15 dolerių.

Ruošiant šią vasarą pikniką įvairioms draugijoms buvo pasiųsta bilietų į pikniką. Draugijos atsiuntė — Amalgameitų lietuvių siuvėjų 54 skyrius 21 d., Šv. Jurgio d-ja — 17,50 do.; Lietuvių kriaučių kontraktorių sąjunga — 10.50 dol., Šv. Petro ir Povilo d-ja, Bayonne, N. J. 60 dol., Amerikos lietuvių piliečių klubas 21 dol., Amerikos lietuvių piliečių klubas, Bayonne, N. J. 2.80 dol., kitos draugijos smulkesnėmis sumomis. Viso draugijos šiam piknikui tikietų nupirko už 121.39 dol. Su šios vasaros aukščiau minimomis aukomis susidarė 200.04 dol. Pridėjus prie anksčiau skelbtos sumos susidaro 1.713 dol. ir 98 centai. Šie pinigai yra iždė, kurį saugoja J. Spurga.

Šie Brooklyno biznieriai dovanojo daiktus laimėjimui piknike. C. Shimanskas ir W. Petrauskas, J. Yakaitis, Shapolas ir Vaiginis, L. Aleksiejus, D. Raškevičius, S. Block, A. Vikrikas, Liudvikas Kančius iš No. Arlington, Mass. ir kiti.

Taigi visiems nuoširdžiausiai dėkojame už aukas draugijoms, pavieniams asmenims, biznieriams ir laimėjimo rėmėjams. Taipgi ačiu programos dalyviams, visai publikai, o ypatingai Brooklyno jaunimui už gausų atsilankymą Dariaus - Girėno pramogoj.

Todėl, prašome visuomenės irgi teikti malonios paramos šiam svarbiam ir garbingam mūsų Tautos reikalui. Aukas teikitės siųsti išrašant čekį ar Money orderį vardu Darius Girėnas Monument Fund ir adresuokite Mr. John Spurga, Port Jefferson Station, Long Island, N. Y. Jis yra Paminklo Fondo iždininkas, po užstatu; gavęs jūsų aukas veikiai prisiųs tų aukų siuntėjui kvitą, be to visos aukos skelbiamos įvairiuose laikraščiuose, o kartais ir per radiją.

Visi surinkti pinigai niekam nenaudojami, o laikomi taupomame banke paminklo pastatymo reikalui.

Paminklo Fondo Komitetas: Adv. Steponas Briedis, finansų sekr.; Jonas Šaltis, pirm. Walter Shabūnas, vicepirm.; Jonas Spurga, iždininkas; Juozas Kairys ir Jurgis Karsus, iždo globėjai.

MIRĖ

MYKOLAS VAIČIŪNAS, 37 m. amžiaus, 380 Drew St., Brooklyn, N. Y. mirė rugsėjo 11 d. Palaidotas rugs. 15 d. Kalvarijos kapuose. Laidojo graborius Juozas Garšva.

MARTYNAS MAŽEIKA, 114-45 115th St., Richmond Hill, N. Y., mirė rugsėjo 2 d. palaidotas rugs. 6 d. Šv. Trejybės kapinėse. Paliko žmoną Oną, sūnų Joną ir marčią Eleną, dukterį Petronelę ir žentą Vincą Kaswinkle. Anūkus Leonardą ir Marryan. Brolius Juozą ir Jurgį, brolvaikius Juozą ir Mykolą Mažeikus, kurie turi gėlių krautuvę ant Jamaica Ave. Ir dukterėčią Oną Kazakevičienę. Laidojo graborius Steponas Aromiskis.

LOUISE MEKIONIENĖ, mirė rugsėjo 14 d. Buvo pašarvota J. M. Buyausko koplyčioje, Newark, N. J. Palaidota rugsėjo 17 d. Laidojo graborius J. M. Buyauskas.

JURGIS JUŠKA, 411 Suydam St., Brooklyn, N. Y., mirė rugsėjo 14 d. Liko žmona Malvina, dvi dukterys —Mary ir Betty, žentas Petras Litvinas, anūkė Petriška. Palaidota rugsėjo 17 d. į Šv. Jono kapines. Laidojo graborius Steponas Aromiskis.

ONA NELSON, 9 metų amžiaus, 74 So. 3rd St., Brooklyn, N. Y., mirė rugs. 10 d, Palaidota rugsėjo 13 d. Alyvų kalno kapinėse. Laidojo Aleksandras Radzevičius.

VINCAS MATULEVIČIUS, 9 Finley Pl., Newark, N. J. Mirė rugsėjo 13 d. Palaidotas rugsėjo 16 d. Faimount kapinėse.

IEVA CITAVIČIENĖ, 168 No. 4th St., Brooklyn, N. Y. Mirė rugs. 4 d. Palaidota rugsėjo 6 d. St. Charles kapinėse. Laidojo graborius Juozas Garšva.

GRAŽI GEGUŽINĖ MOKYKLŲ NAUDAI

NEW HAVEN, Conn.—14 d. rugsėjo Sea Cliff Parke, gražioje lietuviškoje vasarvietėje, pajūry įvyko SLA mokyklų naudai nepaprastai graži gegužinė, kurią surengė SLA mokyklų k-tas, kuriam talkininkavo New Haveno ir Ansonia SLA kuopų nariai ir veikėjai. Ši lietuvio p. Morkūno vasarvietė ant marių kranto, žavėjo visus pirmu kartu į čia atvykusius. Vietos savininkas lietuvis iš Vilniaus krašto, malonus, svetingas žmogus, pasižymi vilnietiško būdo savybėms, neribotu nuoširdumu ir svetingumu.

Nors 14 d. rugs. buvo parengti išvažiavimai - gegužinės, Watebury, Meridene, New Britaine, Hartforde ir kitose kolonijose, vienok į SLA mokyklų naudai rengiamą gegužinę suvažiavo rinktinė lietuviška visuomenė, daug jaunimo ir inteligentijos, lietuviškų mokyklų mokytojai. Žodžiu, gražioje vasarvietėje visi linksminosi, šoko ir baliavojo. Kur tiktai pasisukau visur susitikau su lietuviais veikėjais, su gražiomis jaunomis lietuvaitėmis ir jaunais lietuviais studentais, visų nuotaika buvo gera, visur skambėjo lietuviška kalba ir daina. Paviljone ir sode po medžiais ir bufete prie baro.

Malonu buvo matyti autobusu atvykusias lietuviškos mokyklos choristes, auštosios mokyklos studentes lietuvaites, dainuojančias ekskursantes, automobiliais atvažiavusius iš visos valstybės miestų veikėjus ir inteligentus.

Prie vartų svečius pasitiko dvi New Haveno studentės, gražios, kap lėlės, jaunos lietuvaitės gražiai lietuviškai kalbančios, tai Zimkiutė, mokytojų kolegijos studentė, Čeponytė, aukštosios mokyklos studentė.

Einu prie Paviljono, štai pamatau New Haveno lietuvaites veikėjas, Zimkienę, Kripaitienę ir Gailiūnienę virtuvėje, kepančias kepsnius ir dešreles, syogunus ir kopūstus. Susitikau ir su kitais New Haveno lietuvybės šulais, mokyklų naudai rengiamos gegužinės vadais M. J. Vokietaičiu, p. Zimkum, Gailiūnu, Kripaičiu ir kitais, taipgi Ansonijos veikėjais Marčiulioniu ir Radzevičium, New Britaino ir Waterburio veikėjais.

Salėje mūsų žymus veikėjas, mokytojas Jonas Poškus, rengė garsiakalbį. Bet automobiliai vienas po kito vis važiuoja per vartus, skaičius ekskursantų didėja; bufete prie baro svečiai kaip bitelės avilv kalba, urzgia, pagaliaus Paviljono salėje jaunimas šoka.

Apie 5-tą valandą vakare prasidėjo programa, kurią išpildė SLA mokyklos mergaičių choras iš New Britaino, kuriam vadovavo mokytoja Marytė Čeponytė. Programą atidarė M. J. Vokietaitis, programos vedėju pakvietė mokyt. Joną Poškų, Jr., pastarasis per garsiakalbį tarė keletą žodžių ir perstatė dainininkes ir jųjų mokytoją. Dainininkės sudainavo Amerikos himną ir labai gražiai keletą lietuviškų liaudies dainų. New Haveno mokyklos mokinys, Arnardas Vokietaitis trimitu išpildė "The Blue Danube" valcą. Gražias kalbas pasakė SLA Apskr. pirm. toliau, mes turėtume kieme užveisti avis, bet apie tai mes nieko nežinome.

Ir mes esame tik ekonomiškai galvoję visose srityse, išskyrus rūbų kokybę. Mes manome, kad kiekvienas, kuris tik dėvėjo mūsų rūbus, gali pasakyti, kokie yra Simon Ackerman drabužiai

Mes dabar nesileisime į ilgus aiškinimus, kaip puikus tie drabužiai yra. Tai yra Simon Ackerman drabužiai, kurie kiekvienam kaip nulieti, kuo gali kiekvienas įsitikinti. Ateikite ir juos apžiūrėkite.

Kitais žodžiais tariant, mes įsteigėme "Fabriko krautuvę," kad pasiūlius jums Simon Ackerman drabužius sąlygomis, kuriose jūs mokate tik pagrindinę kainą ir tik mažą procentą bendroms išlaidoms. — Ir tai tik vienintelė priežastis, kodėl Simon Ackerman drabužiai gali būti parduodami tąja kaina.

Sveikai protaujant, ar jums tai patinka? Jei taip, tai mes norėtume Jus matyti.

GRAŽUS PIKNIKAS VYTAUTO PARKE

LOWELL, Mass. — Liepos 24 d. SLA 173 kuopa ir 41 kuopa iš Lawrence, Mass. turėjo sėkmingą pikniką. Piknikas buvo DLK. Vytauto parke. Piknikui diena lyg skirta — buvo labai graži. Žmonių į pikniką susirinko labai daug. Visų nuotaika buvo puiki. Ir kur ji nebus puiki tokioje malonioje draugystėje ir gražioje aplinkoje, — parkas gražiame kalne, šalia jo telkšo didžiulis ežeras. Piknikaujant malonus laikas taip greitai bėgo, kad nepajutome, kad reikia jau skirstytis. Visi nenoriai atsisveikino. Šio pikniko daugelis ilgai nepamirš.

VIENYBĖS AGENTAS

JONAS KRUNKLYS, kaipo generalinis Vienybės agentas New Yorke ir apylinkėse, šiuo metu laikraščio reikalais ypač energingai rūpinasi. Keleto dienų laikotarpyje Jonas Krunklys gavo eilę naujų skaitytojų Vienybei ir Lietuvos žurnalui. Ta pačia proga, lankydamasis Brooklyne ir apylinkės lietuviuose, Jonas Krunklys priima ir senąsias Vienybės ir Lietuvos žurnalo prenumeratas.

NOTICE is hereby given that Licence No. GBO 1838 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 160 Central Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings to be consumed off the premises.

VICTOR PALERMO
160 Central Ave.
Brooklyn, N. Y.

KĄ REIŠKIA "FABRIKO KRAUTUVĖS" Reiškia tik tai, kas pasakyta. Reiškia fabrikas sujungtas su krautuve. Kokios tam priežastys?—išgalėti duoti visuomenei geriausius drabužius už mažiausius pinigus.

Mes nenorime pasireikšti magikais. Mes nemėginame ieškoti vilnonių išpardavimo atlaikų, nedarome kokių bereikalingų nuskaičiavimų apkarpymuose arba išlaiduose darbo žmonėms. Tik mes dirbame siekdami geriausio.

Pinigai gali būti sutaupyti tik bendruose ir platinimo išlaidose, o ne iš skiaučių ar sukirpime skriaudžiant kokybę. To mes vengiame.

Taip mūsų "Fabriko - krautuvėje" mes pasiekėme paskutinį išlaidų sumažinimą. Dabar mes ne tik griežtai susiaurinome pardavimo išlaidas, bet kartu išvengėme pardavimo patalpų nuomos išlaidų, tą naudą panaudojome prekių pagerinimui. Jeigu mes norėtume tąja kryptimi eiti

Simon Ackerman Clothes, inc.

DVI PAGRINDINĖS KAINOS

$26.50 $32.50

NESKAIČIUOJAME UŽ PATAISYMUS

VISI PATAISYMAI DAROMI FABRIKE, KUR SIUVAMI RŪBAI

53 West 23rd Street, 6th Floor, Bet. 5th & 6th Ave., New York City

2440 Ryer Avenue, Cor. East 187th Street, Bronx, New York (Opp. Loew's Paradise)

1213 East New York Avenue, Cor. Ralph Ave., Brooklyn, New York

500 Driggs Ave., Cor. No. Ninth St. 3rd Floor, Brooklyn, New York.

Vyrai, Moterys Virš 40 m. Nebūkite Silpni, Seni

Jauskitės Smarkūs, Šviežį, Daug Jaunesni. Vartokite Ostrex. Jame yra abelni stiprylai. Žadintojai, dažnai reikalingi po 40 m. — kuriam stingantiems geležies, kalkių, fosforo, iodo, Vitamino B1. 73 metų amžiaus daktaras rašo: "Tas labai patarnavo mano ligoniam. Aš pats jį vartojau. Pasekmės puikios." Specialis supažininantis kiekis Ostrex Tonic Tablets tik 35c. Pradėk jaustis smarkesnis, ir jaunesnis nuo šios pat dienos. Parsiduoda visose gerose vaistinėse.

BABYLON HOTEL
Pr. ir A. Lapės, sav.
Babylon, Long Island, N. Y.
Nepamirškite, kad jūs — laukiamas svečias
Kur jūs rasite gražesnę vietą, kaip
BABYLON HOTEL
Tel.: Babylon 1449

Flower
GREENHOUSE
1163 Stanley St. New Britain Ct.
C. GEDRAITIS, sav.
Įvairiausios rūšies gėlių įvairiausioms progoms galite gauti šiame didžiausiame gėlyne
Tel.: 3826-W

VIENINTĖLĖ LIETUVIŲ BALDŲ KRAUTUVĖ

GRAND FURNITURE CORA CHAIR

409 ir 436 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 7-8451
MARIJA PETRAITIENĖ IR SŪNŪS

Mes patys gaminame ir pardavinėjame geriausios rūšies baldus

Duodame lengvomis išsimokėjimo sąlygomis, be jokių nuošimčių

Ateikite pasižiūrėti mūsų pardavinėjamų baldų ir, tyčia, palyginkite mūsų kainas su kitų krautuvių kainomis

Jūs niekur kitur negausite pigiau, kaip Petraičių Krautuvėse.

Jūs mokėsite už baldus, o ne už jų papuošimą

PARK FLORIST
GĖLININKAS
MOTIEJUS MAŽEIKA, SAV.
79-01 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.
Tel.: VIrginia 9-3112
Gėlės įvairioms progoms: laidotuvėms, vestuvėms, baliams ir t.t. Taip pat nuomojam palmes.

HAVEMEYER 6-0253
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

VIENYBĖ

1941 m. rugsėjo 19 d.

ATLETŲ KLUBUI SUKAKO 40 METŲ

Šiais metais sueina 40 metų, kaip įsikūrė Brooklyno atletų klubas. Klubas savo susirinkime nutarė keturiasdešimties metų sukaktuves paminėti gana iškilmingai.

Brooklyno atletų klubas įsisteigė 1901 m. Nuo tada prabėgo daug metų. Keitėsi žmonės ir gyvenimas, bet atletų klubas eidamas su laiku, gyvena iki dabar. Klubas įsisteigė kilnių idėjų siekti. Pasivadino lietuvių gimnastikos ir atletų klubas. Pasiryžo fiziniai lavinti lietuvius vyrus, palaikyti ir gaivinti lietuviškumą savo tautiečių tarpe. Nariais galėjo ir dabar gali priklausyti kiekvienas, neatsižvelgiant jo tikybos ir politinių įsitikinimų. Per visą klubo gyvenimo laiką, prie šio klubo priklausė daugelis Brockyne profesionalų ir biznierių. Jau daug narių klubas nustojo, daug naujų susilaukė. Klubas nustojo narių, kurių neteko ir pats Brooklynas — vieni jų išvyko į kitus Amerikos miestus, kiti visai su mumis išsiskyrė. Nemažai yra tokių lietuvių, kurie ilgiau klubui negalėjo priklausyti dėl susidėjusių gyvenimo sąlygų.

Lietuvių atletų klubas yra seniausias lietuviškų klubų Brooklyne. Senesniais laikais, kada lietuviai dar nebuvo taip įsilieję į Amerikos gyvenimą, šis klubas turėjo net 3-400 narių. Nors narių skaičius dabar yra sumažėjęs, bet draugų jis turi labai daug. Daugelis atvykęs iš kitų kolonijų aplanko klubą, kuriame yra ir vyninės su aline. Čia atnaujina senas pažintis ir naujas sudaro.

Klubas gerai žinomas visam Brooklynui, jis ruošiasi savo sukaktį iškilmingai paminėti. Sekančiame klubo susirinkime bus sudaryta komisija sukakties paminėjimą suruošti.

J. J.

New Yorke lankėsi Antanas Smeotna

Pirmadienį, rugsėjo 15 d., New Yorke lankėsi Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona. Jis New Yorke buvo tik vieną dieną. Į čia atvyko kviečiamas Užsienio santykiams tirti instituto (Institute of Foreign Relations). Tame institute Antanas Smetona padarė pranešimą svarbiais klausimais.

Antanas Smetona New Yorke buvo tik vieną dieną. Į čia jis atvyko iš Sodus, Mich. Į ten jis vėl išvyko.

SVEČIAI IŠ WORCESTERIO

Praėjusį penktadienį Vienybės įstaigoje lankėsi Marijona Vaišnorienė ir Vincė Kielienė. Viešnios, brooklyniečių A. Sinušienės lydimos, aplankė ir kitus savo pažįstamus Brooklyne ir New Jersey. Brooklyne jos aplankė Bakanauskus, Jackevičiutę ir k., o New Jersey — Garolį ir ten, savo vasarnamyje, atostogaujančius Shedlow - Sidlauskus. Be to, Marijona Vaišnorienė aplankė savo motiną, Pr. Gumauskienę, gyvenančią Jersey City.

Vaišnorienė yra žinomo dr. Vaišnoros žmona, o Vincės Kielienės vyras — stambus Worcesterio biznierius. Dr. Vaišnora, kuris kartu su viešniomis išvyko savaitės laiko atostogoms, turėjo profesinių reikalų New Yorke. Kartu su jais lankosi ir jaunas Worcesterio vaistininkas Br. Ališauskas.

Išmok anglų kalbą!

Nėra nieko juokingesnio Amerikoj kaip tai, kad čia gyvenąs žmogus, kalba su akcentu. Nėra didesnio bejėgio amerikiečių tarpe, kaip tas, kuris nemoka angliškai.

Angliškai išmokti galima įvairiai, bet geriausias būdas yra privatiškai mokintis pas patyrusį mokytoją, filologą, D-rą Juozą Rimavičių - Raymond.

Dr. Raymond dabar gyvena New Yorke ir duoda anglų ir kitų tautų kalbų pamokas. Užeikit ar parašykit: 500 W. 110th St., kampas Amsterdam Ave. Telefonas AC. 4-7455.

Vienybėje policininkas prabilo lietuviškai

Rugsėjo 16 d., mayoro ir kitų nominacijų diena visa New Yorko policija buvo pastatyta ant kojų ir dabojo rinkiminės tvarkos. Gatvėse matėsi daugiau vaikščiojančių policininkų, negu paprastai. Prie Vienybės vitrinos sustojo vienas jaunas policininkas ir ilgai žiūrėjo į lange išdėtus lietuviškus laikraščius. Pagaliau įėjo į Vienybės redakciją ir prabilo lietuviškai. Jis pasiklausinėjo apie Vienybę, Lietuvos žurnalą ir pareiškė esąs Kazys Vilimaitis. Jis sakė gimęs Pennsylvanijoje. Jo tėvai skaitė Vienybę, kada jis dar buvo mažas. Įsigijo lietuviškų laikraščių, atsisveikindamas paliko adresą, kad Vienybė jį pakviestų į lietuviškus parengimus.

VIENYBIEČIŲ SUVAŽIAVIMAS BENDRAS, IŠKILMINGAS BANKIETAS

Lapkričio 23 d. šaukiamas Vienybės atstovų, korespondentų, bendradarbių ir atstovų pirmasis suvažiavimas.

Suvažiavime bus skaitomi referatai ir svarstomi Vienybės plėtimo ir tobulinimo reikalai.

Patys laikraščio atstovai, korespondentai ir bendradarbiai plačiai apsvarstys visus Vienybės reikalus ir padarys nutarimus.

Į suvažiavimą susirinks Vienybiečiai iš visos Amerikos.

Suvažiuos visi tautinės lietuviškos spaudos bendradarbiai ir veteranai.

Suvažiavimui apsvarsčius Vienybės reikalu, pasisakius bendrais lietuviams rūpimais klausimais, svečiams priimti ruošiamas didžiulis bankietas Knapp Mansion salėje.

Visi vienybiečiai, Vienybės atstovai, korespondentai ir bendradarbiai iš toli ir arti — dalyvaukime šiame pirmame Vienybės suvažiavime.

Brooklyniečiai svetingai priimkime tolimųjų ir artimųjų kolonijų svečius. Dalyvaukime Vienybės bankiete, LAPKRIČIO 23 D., KNAPP MANSION SALĖJE, BROOKLYN, NEW YORK.

Vytautas Pelkus išlydėtas kariuomenėn

Vytautas Pelkus, gyvenęs 30 Sheridan Ave., Brooklyn, N. Y., rugsėjo 12 d., kaip rinktinis vyras, išvyko kariuomenėn. Rugsėjo 6 d., savo tėvų namuose, suruošė atsisveikinimo vakarienę. Tose išleistuvėse dalyvavo 40 jauno kareivio draugų ir giminių.

Pats Vytautas sukvietė tuos savo draugus, su kuriais karu mokėsi ir draugaudavo. Dėl savo nuoširdaus būdo, jis turėjo daug draugų. Ir dabar jis nelaukė, kad išleistuves jam suruoštų kiti, jis nenorėjo tos garbės, o pats sukvietė draugus atsisveikinti, prie užkandžių ir išgėrimo.

Vytautas atsisveikino su savo tėvais, broliu, kurie liūdėjo atsisveikindami su sūnumi. Vytautas atsisveikino ir su savo dėde Povilu Pelkum, tetomis Ambroziene ir Liutkauskiene, o taip pat kitais giminėmis ir draugais. Visi jam linkėjo sekmingos karinės tarnybos ir greito sugrįžimo.

J. Krunklys

Katalikų Tablet apie Lietuvą

Rugpiūčio 13 d. numberyje Brooklyne išeinąs katalikų organas The Tablet pirmame puslapyje talpino advokato C. R. Jurgėlos straipsnį apie bolševikų persekiojimus Lietuvoje. Straipsnyje nušviečiama, kaip bolševikai kankino kaimiečius, darbininkus ir miestiečius.

The Tablet įtakingas katalikų laikraštis, plačiai naudojamas Brooklyne ir apylinkėse.

Malonus pažmonys Bronxo klube

Bronksiečiai visada pasižymi savo svetingumu. Štai rugsėjo 20 d., 8 val. vak. Lietuvių demokratų klube, 780 150th St., (ne 180, kaip buvo skelbta), Bronx, N. Y., bus linksmas alaus ir užkandžių pokylis. Bronksiečiai kviečia ir laukia svečių iš visur. Šokiams gros orkestras. Žodžiu, bus linksma ir malonu. Iš toliau atvykusieji turės progos susipažinti su bronksiečiais, o mums lietuviams reikia glaudžiau ir arčiau bendradarbiauti.

Taigi pasimatykime.

Klubietis

Vyties ženkliukai sparčiai plinta

Daugelis senąją tėvynę mylinčių lietuvių jau puošiasi Vyties ženkleliu, kurį pagamino ir platina Lietuvių Tautos Fondas. Ženkliukas — Vytis senas lietuvių tautos simbolis ir Lietuvos valstybės herbas. Raudona spalva yra viena iš Lietuvos valstybinės vėliavos spalvų, be to, raudonas pagrindas buvo visada dedamas valstybiniame herbe arba ženkle. Taip ir Lietuvių Tautos Fondo išleisto ženkliuko pagrindas - fonas raudonas. Toji spalva pateko į Lietuvos valstybinius ženklus išreiškimui tų kovų, kurias šimtmečiais lietuviai dėl savo laisvės vedė. Tais ženkliukais daugelis bruklyniečių puošiasi, jame dar pasakyta — Gelbėkime Lietuvą.

VILIOJANTI ŠOKIAI BRONX, N. Y.

Bronxo Vyčių 130 kuopa, šeštadienį, rugsėjo 27 d., ruošia šokius. Šokiai bus puikiame Chester Dance Palace, 177th St. ir Boston, Road, Bronx, N. Y. Šokiai prasideda 9 val. vakaro ir baigiasi 2 val. ryto. Šokiams gros Joe Garbo ir jo orkestras. Įžanga 50 centų.

Brooklynietės Vermonte

Emilija Sinušienė, Paulienė, Zinienė ir Aldona Ziniūtė, atsiuntė Vienybei sveikinimus iš Vermont. Jos atostogaudamos toje gražioje valstybėje keliauja Emilijos Sinušienės automobiliu. Važinėdamos dar numato aplankyti New Hampshire ir įkopti į Baltuosius kalnus, o taip pat aplankyti kitas gražesnes vietas.

Lietuviška muzikos mokykla Brooklyne

Brooklyne pradėjo veikti lietuviška muzikos mokykla. Mokyklai vadovauja žinomi muzikai A. Jezavitas ir J. Dirginčius.

Mokykla suteikia visiems progos mokytis įvairiais muzikos instrumentais, o kartu studijuoti muzikos teoriją, harmoniją ir t.t.

Mokyklos telefonas Ev. 7-6489.

East New Yorkas reikalauja ligoninės

East New Yorko gyventojai pradėjo kompaniją, kad ten būtų pastatydinta vieša ligoninė. Šią kompaniją ypatingai paskatino vienas nelaimingas atsitikimas. Šiomis dienomis automobilio nelaimėje buvo sužeistas 6 metų Frank De Rosa. Sunkiai sužeisto vaiko tėvai ir policija šaukė sanitarinį automobilį ambulancą, bet praėjo 2 valandos iki jo sulaukė. Mat East New Yorke nėra viešosios ligoninės. Ten buvo dvi, kurių viena likvidavosi, o kita išsikėlė. Laukiama miesto paramos tuoj pradėti ligoninę staytdinti.

ATSIIMKITE LAIŠKUS

Į Vienybės įstaigą yra atėję laiškai šiems asmenims:

Napoleon Vait,
J. Kudirka,
G. B. Lelonis,
Mrs. Edv. Ream,
E. Palma,
Fr. Sapranauskas,
A. B. Strimaitis,
A. Kanny,
A. Kaninski.

MAYORAS LaGUARDIA LAIMĖJO, BET JO ŠALININKAI NUSIMINĖ

Rugsėjo 15 d. nominacijų į New Yorko mayorus siekė du republikonų kandidatai— dabartinis mayoras La Guardia ir buvęs teisėjas John R. Davies. La Guardia gavo 63,246 balsus ir Davies 43,426 balsus. Tokia nežymi La Guardijos persvara prieš Davies sukėlė kiek nusiminimo La Guardijos šalininkų tarpe, nors viešai jie džiūgavo, bet savytarpyje rimtai pradėjo rūpintis. Tokie rezultatai La Guardijos šalininkams buvo netikėti. Veik visa New Yorko spauda palaikė La Guardią.

La Guardia, dėl nedidelės jo laimėjimo persvaros, sako, kad tai esą nereikšminga, nes republikonai nėra pratę nominacijose dalyvauti.

Į visą reikalą kitaip žiūri La Guardijos konkurentas Davies, jis jau išsireiškė, gaunąs šimtus laiškų ir telegramų ,kad eitų į rinkimus, kaip nepriklausomas kandidatas, bet galutino nutarimo jis dar nepadarė.

La Guardija į mayoro vietą kandidatuoja trečiam terminui.

Demokratai buvo susitarę iš anksto ir jų kandidatu lieka O'Dwyer, buvęs teismo prokuroras O'Dwyer ateivys, gimęs Anglijoje.

Anglų kalbos kursai kitataučiams

Prie New Yorko miesto kolegijos atidaromi anglų kalbos kursai prasilavinusiems užsieniečiams. Kursai turės keturias sekcijas, kuriose bus mokomi anglų kalbos, tarianos, prekybos ir visuomeniškos korespondencijos ir t.t. Kursuose bus daug kreipiama dėmesio į mokiniomokinės gerą angliską ištarimą, o taip pat pratinama teisingai ir sklandžiai kalbėti.

Kursuose bus 30 pamokų po pusantros valandos kiekviena. Už kursus viso reikia mokėti 17 dol. ir 50centų. Kiekvieną savaitę bus po 2 pamokas.

Norintieji turi registruotis — Room 826, 23rd Street Building, 23rd St. and Lexington Ave., New York City. Registruojama rugsėjo 16, 17 d.d., nuo 2 iki 3:30 val. po piet ir vakare nuo 7 val. iki 8:30.

Pamokos bus dienos metu ir vakarais.

Operetės choras pagerbė Atkočaitienę

Rugsėjo 12 d. Operetės choras susirinko pirmajai repeticijai, po vasaros atostogų. Choro dainininkai vyrai buvo visi, alei vieno, tik merginų trūko. Darbas pradėtas Ir toliau sėkmingai chorą mokina Genevaitė K. Vitaitytė. Pirmoje repeticijoje mokytasi dainų ir tarasi suruošti koncertą. Koncertą manoma ruošti Amerikos lietuvių piliečių klubo salėje.

Repeticijos metu dainininkai ir dainininkės sužinojo turį gerą progą pagerbti savo darbščią narę Eleną Atkočaitienę. Mat Elena minėjo savo gimtadienį. Choras padainavo linkėjimų dainas, neapseita be vaišių, kuriomis rūpinosi ir Elenos vyras Jonas Atkočaitis. Nors jis nėra choro narys, bet geras draugas ir chorą dažnai aplanko, savo filmomis paįvairina choro gyvenimą.

Automobilistai savo leidimų neatnaujina

Atitinkamos įstaigos skelbia, kad Brooklyne yra 17,000 automobilistų, kurių leidimai baigiasi rugsėjo 30 d. Tačiau tik 1.500 asmenų tuo reikalu padavė pareiškimus. Leidimai atnaujinami per keliolika minučių, jei šoferis pats nueina į leidimus duodančią įstaigą, o per 24 valandas, jei šis reikalas tvarkomas paštu.

Vienybėje gaunami

Margutis
Sandara
Dirva
Amerikos Lietuvis.

Serga Ona Zeidat

Pereitą savaitę sunkiai susirgo Ona Zeidat, gerai žinomo aludės savininko Juozapo Zeidat žmona. Ligonę daktarai gydė jos name, 411 Grand St. ir, kaip teko girdėti, jos sveikata gerėja. Linkime greitai pasveikti.

Nauja daina

Žinomas muzikas J. P. Žemaitis sukompanavo naują dainą — "Šviesi saulutė." Tai dainai autorius parašė žodžius ir sukūrė muziką. Daina lengva ir linksma mišriam chorui. Kūrinys 6 puslapių ir kaštuoja 6 centai.

Chorai ir dainininkai norintieji šią dainą įsigyti, kreipkitės: J. P. Žemaitis, 1883 Madison St., Brooklyn, N. Y.

Pašto iš Lietuvos visi laukia

Kaip visur, taip Brooklyne lietuviai susirūpinę laukia laiškų iš Lietuvos. Daugelis laiškus rašo ir į Lietuvą siunčia. Anksčiau keli laiškai į Brooklyną buvo sugrįžę su pažymėjimu, kad nesą pašto susisiekimo su Lietuva. Bet paskutiniu metu laiškai negrįžta. Daugelis tikisi, kad tie laiškai pateks į Lietuvą.

Gaunama žinių, kad pašto susisiekimas su Lietuva bus atstatytas dar šį mėnesį.

Aukavo linotipo fondui

T.M.D. Winsocinso apskričio suvažiavimo metu keletas gerų vienybiečių iškėlė mintį pasiųsti Vienybei auką naujam linotipui įsigyti. Ta proga po vieną dolerį aukavo šie Vienybės skaitytojai:

Juozas Kasputis,
Jurgis Kapočius
Jonas Kasperis.

Už tokią gražią auką spaustuvės pagerinimui Vienybė nuoširdžiai dėkoja.

LAIKRAŠČIAI BE POPIEROS

Jau antra savaitė streikuoja popieros sandėlių ir krautuvių darbininkai. Krautuvės ir sandėliai piketuojami. Laikraščiai, ypatingai mažesnieji, pradeda trūkti popieros. Negaunama ir toji popiera, kuri buvo užpirkta anksčiau. Piketuotojai neleidžia jos išvežti. Prieš kurį laiką streikavo kelių didesniųjų popieros sandėlių darbininkai, anam streikui pasibaigus, dabar prasidėjo žymiai platesnis.

TARZANAS IR TARZELĖ

Edgar Rice Burroughs.

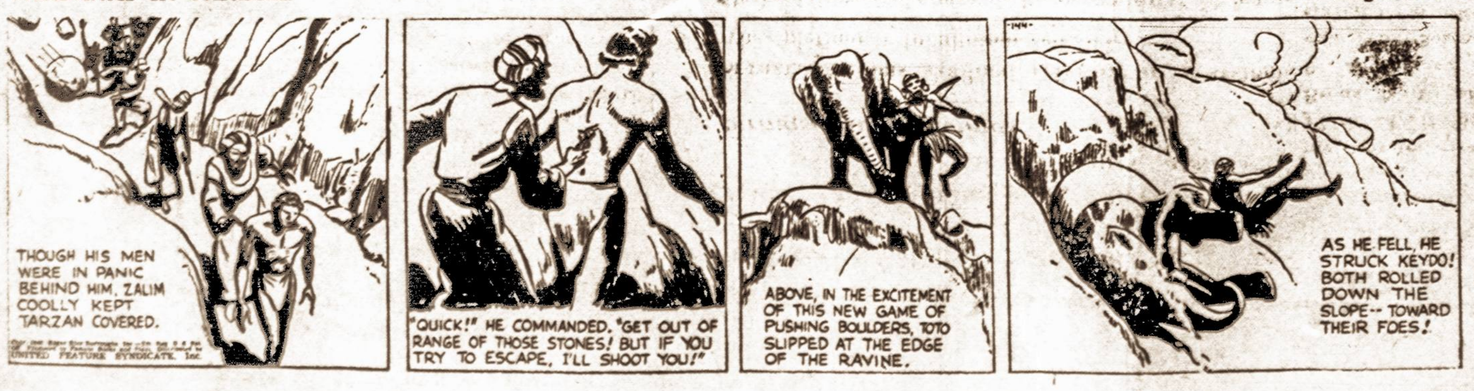

144 — Nežiūrint to, kad tarp plėšikų pasidarė tokia panika, Zalimas nesijaudindamas visą laiką saugojo Tarzaną, įsmeigęs revolverį į jo nugarą.

"Skubėk," Zalimas jam įsakė. "Atsitrauk nuo tų akmenų. Jeigu tu bandysi pabėgti žinok, kad aš tave ant vietos nušausiu! Zalimas vis grasino.

Bet viršuj, ant pat krašto šlaito, kur stovėjo Toto ir Keidas, įvyko kita nelaimė. Toto besidžiaugdamas savo darbu netikėtai paslydo.

Nelaimė ištiko ne tik dramblliuką, bet ir Keidą. Dramblliukas paslysdamas pastūmė ir Keidą. Abu pradėjo ristis žemyn, tiesiog ant plėšikų!

Kas bus toliau— žiūrėkite kitame Vienybės numery